

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS SUAUGUSIEMS ASMENIMS SU NEGALIA IR
SENYVO AMŽIAUS ASMENIMS PRIEINAMUMAS**

2025 m. gruodžio 30 d. Nr.K7-10
Kėdainiai

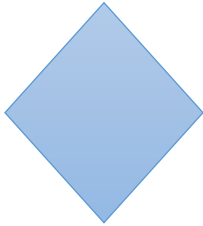
Audito ataskaita skelbiama Kėdainių rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.kedainiai.lt

Audito ataskaita pateikta: Kėdainių rajono savivaldybės merui, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybės biudžetinių globos įstaigų direktoriams.

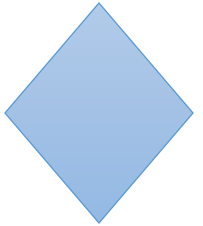
TURINYS

2025 M. PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
PAGRINDINIAI AUDITO REZULTATAI	5
ĮŽANGA	10
AUDITO REZULTATAI.....	11
1. AR SKIRIAMAS PAKANKAMAS DĖMESYS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMUI IR VIEŠINIMUI?.....	11
1.1 Socialinių paslaugų poreikio ir teikimo apimčių prognozavimui trūksta tikslumo.....	11
1.2 Ilgalaikės socialinės globos paslaugų organizavimui turi būti skiriama daugiau dėmesio	14
1.3 Informacijos viešinimui ir prieinamumui apie ilgalaikę socialinę globą trūksta išsamumo ir aiškumo ..	16
2. AR SUDARYTOS SĄLYGOS ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS SENYVO AMŽIAUS IR SUAUGUSIEMS ASMENIMS SU NEGALIA LAIKU GAUTI SOCIALINES PASLAUGAS?	18
2.1 Ilgalaikės socialinės globos administravimas turi trūkumų.....	19
2.2 Asmens mokėjimo už socialines paslaugas dydžio nustatymui ir taikymui trūksta nuoseklumo	21
2.3 Laukiančiųjų eilių sudarymui, teikiant ilgalaikės socialinės globos paslaugą, skiriama per mažai dėmesio	24
3. AR SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS NESUKELIA VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ KONFLIKTO? 25	
3.1. Sprendimų priėmimo procesas tobulintinas	26
4. AR TINKAMAI VYKDOMA SAVIVALDYBĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ VEIKLA?	26
4.1 Socialinės paslaugos teikiamos ne pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių.....	27
4.2 Užtikrinamas pakankamas socialines paslaugas organizuojančių ir teikiančių darbuotojų skaičius	27
4.3 Globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarkose trūksta išsamumo	28
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	30
PRIEDAI	34
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	34
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	35
3 priedas. Socialinių paslaugų teikimo infrastruktūra pagal paslaugų rūšis.....	39
4 priedas. Informacija apie Savivaldybės biudžetinių globos įstaigų gavėjų skaičių ir gautas pajamas (Eur, tūkst.).....	40
5 priedas. Pareigybės, susijusios su ilgalaikėmis socialinės globos paslaugomis	42

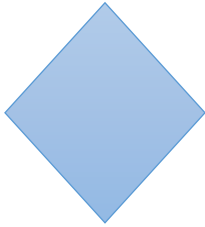
PAGRINDINIAI FAKTAI (2025-06-30)

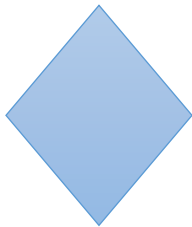
KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE
45 834 GYVENTOJŲ

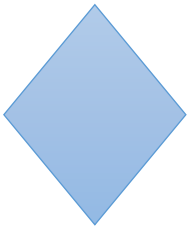
10 602 VYRESNIŲ NEI 65 M.

4 473 SUAUGUSIŲ ASMENŲ SU NEGALIA

5 ĮSTAIGOS TEIKIANČIOS ILGALAIKĘ SOCIALINĘ GLOBĄ
KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE:
3 SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS
1 VALSTYBĖS PAVALDUMO
1 PRIVATAUS ASMENS

45 ASMENYS LAUKĖ ILGALAIKĖS
SOCIALINĖS GLOBOS (2025-09-01)

SANTRAUKA

Audito svarba

Lietuvoje, kaip ir daugelyje pasaulio valstybių, daugėja senyvo amžiaus asmenų bei asmenų, turinčių negalią. Pagal naujausius statistinius rodiklius Kėdainių rajono savivaldybėje taip pat pastebima senyvo amžiaus gyventojų ir asmenų su negalia dalies augimo tendencija (1 lentelė).

1 lentelė. Bendra statistinė informacija apie Kėdainių rajono savivaldybėje gyvenančius asmenis

	2023	2024	2025*
Bendras gyventojų skaičius	46 016	46 157	45 834
Asmenys su negalia	3 770 (8,19 %)	3 844 (8,33 %)	4 473 (9,76 %)
Senyvo amžiaus asmenys (sukakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžius)	10 124 (22%)	10 351 (22,5%)	10 602 (23,3%)

* duomenys 2025-06-30

Šaltinis. Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus informaciją.

Daugėjant senyvo amžiaus asmenų, kuriems nustatyta individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija, ir suaugusių asmenų su negalia skaičiui, socialinės paslaugos tampa ypač svarbios, todėl būtina užtikrinti pakankamą socialinių paslaugų teikimo infrastruktūrą Kėdainių rajono savivaldybėje. Socialinės paslaugos turi būti valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos¹.

Kontrolės ir audito tarnyba, suprasdama senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia gyvenimo kokybės svarbą ir siekdama įvertinti ilgalaikės socialinės globos prieinamumą, atliko „Ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumo“ auditą².

Nuo ilgalaikės socialinės globos planavimo, teisingos ir visos reikalingos informacijos apie paslaugą viešinimo, tinkamo ir savalaikio paslaugos skyrimo proceso užtikrinimo priklauso, ar asmenims paslauga bus prieinama.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas - įvertinti, ar Kėdainių rajono savivaldybėje ilgalaikės socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumo užtikrinimo funkcija yra organizuojama tinkamai ir efektyviai.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ✓ ar Kėdainių rajono savivaldybėje sukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą;

¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

² Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2024-10-21 įsakymas Nr. K1-19 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2025 metų veiklos plano patvirtinimo“; Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2025-07-22 įsakymas Nr. K1-9 „Dėl veiklos audito atlikimo“

- ✓ ar tinkamai ir laiku organizuotas ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas, užtikrinantis paslaugų prieinamumą.

Audituojami subjektai - Kėdainių rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija) ir Kėdainių rajono savivaldybei (toliau – Savivaldybė) pavaldžios socialinės globos įstaigos, teikiančios ilgalaikės socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims.

Audito metu rinkome informaciją ir bendradarbiauome su Savivaldybės globos įstaigų – Dotnuvos slaugos namų, Josvainių socialinio ir ugdymo centro, Šėtos socialinio ir ugdymo centro (toliau visos kartu - globos įstaigos), Kėdainių bendruomenės socialinio centro, atsakingais darbuotojais, teikiančiais socialines paslaugas Savivaldybės gyventojams.

Audituojamas laikotarpis - 2023-2024 m. ir 2025 m. I pusmetis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus³. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (2 priedas).

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditui pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

PAGRINDINIAI AUDITO REZULTATAI

Ilgalaikės socialinės globos organizavimas ir skyrimas Savivaldybėje turi trūkumų.

Socialinių paslaugų poreikio ir teikimo apimčių prognozavimui trūksta tikslumo:

1. Socialinių paslaugų planavimui svarbios įvairios gyventojų apklausos. Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius jų nevykdė. Paslaugų gavėjų lygmeniu apklausas kasmet atlieka globos įstaigos (Josvainių ir Šėtos socialiniai ir ugdymo centrai, Dotnuvos slaugos namai), kurios rezultatus skelbia savo interneto svetainėse. 2024 m. apklausose dalyvavo 199 respondentai. Šios apklausos neapima visų Savivaldybėje teikiamų socialinių paslaugų kokybės. Savivaldybė, planuodama socialines paslaugas, rėmėsi tik globos įstaigų metinėse ataskaitose pateikta informacija ir ankstesnių metų duomenimis. Tačiau šių duomenų nepakanka norint nustatyti, kokias socialines paslaugas Savivaldybėje reikėtų plėtoti siekiant geriau atliepti gyventojų poreikius (1 skyrius, 11 psl.).

Ilgalaikės socialinės globos paslaugų organizavimui turi būti skiriama daugiau dėmesio:

2. Savivaldybėje nėra galiojančios nustatytos tvarkos, pagal kurią turi būti vykdomas asmens (šeimos) socialinių paslaugų, įskaitant ir ilgalaikės socialinės globos, poreikio nustatymas, skyrimas ir organizavimas. Mokėjimo už paslaugas ir paslaugų teikimo sutarčių pasirašymo praktika neatitinka Savivaldybės tarybos patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas Kėdainių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo nuostatų – sutartys pasirašomos ne visų apraše nurodytų šalių (1 skyrius, 14 psl.).

Informacijos viešinimui ir prieinamumui apie ilgalaikę socialinę globą trūksta išsamumo ir aiškumo:

³ Prieiga per internetą 3000 TAAIS „Veiklos audito standartas“ <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350> (žiūrėta 2025-11-04)

3. Audito metu, atlikus pateiktos informacijos apie socialines paslaugas Savivaldybės interneto svetainėje analizę, nustatyta, kad paskelbta ne visa privaloma skelbti informacija – nurodytos ilgalaikės socialinės globos kainos globos įstaigose, tačiau nenurodyta mokėjimo už paslaugą apskaičiavimo tvarka, nėra informacijos apie globos įstaigų licencijas teikti socialinę globą, neskelbiama ilgalaikės socialinės globos organizavimo tvarka. Nurodytas bendras laukiančiųjų skaičius, tačiau nėra nuasmenintų duomenų apie asmenis, laukiančius eilėje į Savivaldybės globos įstaigas. Informacijos skelbimas tik interneto svetainėje neužtikrina, kad ji bus prieinama visiems gyventojams, nes ne visi asmenys gali ir turi galimybę naudotis internetu. Savivaldybė turėtų taikyti ir kitus informacijos teikimo būdus, skelbdama būtiną informaciją įvairiuose informacijos šaltiniuose, pvz., socialinių ir sveikatos priežiūros įstaigų informaciniuose stenduose, seniūnijų skelbimų lentose, lankstinukuose, vietinėje spaudoje ir kt. (1 skyrius, 16 psl.).

Ilgalaikės socialinės globos administravimas turi trūkumų:

4. Kėdainių bendruomenės socialinio centras neužtikrina su socialinių paslaugų teikimu susijusių dokumentų registravimo ir jų administravimo procedūrų. Iš pateiktų 100 Socialinės paramos skyriui prašymų – 34 paraiškos be registracijos numerių. Dokumentų registravimo praktika ne visais atvejais atitinka dokumentacijos plane nustatytus registrus ir jų paskirtį. Dokumentacijos plane „Prašymų–paraiškų socialinėms paslaugoms gauti registre (PP)” ranka pildomi atskiri popieriniai žurnalai pagal teikiamų paslaugų rūšis, kiekvieną paslaugą numeruojant nauja eilės tvarka. Registre „Pagalbos į namus paslaugų teikimo sutarčių, susitarimų ir jų registre (PS)” registruojami kito pobūdžio dokumentai – senyvo amžiaus ir suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo dokumentai (2 skyrius, 19 psl.).

5. Audituojamu laikotarpiu buvo gauti 336 prašymai skirti ilgalaikę socialinę globą. Įvertinus 100 gavėjų bylų dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo procedūras, nustatyta – buvo nesilaikoma teisės aktų reikalavimų. Ilgalaikė socialinė globa asmeniui skirta praleidus 20 kalendorinių dienų (galiojo iki 2024-06-30) ir 15 darbo dienų (galioja nuo 2024-07-01) terminą, nuo socialinio darbuotojo asmens socialinės globos poreikio vertinimo išvadų pateikimo Savivaldybės administracijai dienos. Audituojamu laikotarpiu ne laiku priimti 25 sprendimai, t. y. 25% (2 skyrius, 19 psl.).

Asmens mokėjimo už socialines paslaugas dydžio nustatymui ir taikymui trūksta nuoseklumo:

6. Audito metu negalėjome įsitikinti turto vertės ir mokesčio apskaičiavimo teisingumu. Patikrinta 100 proc. gavėjų bylų, turinčių turto (47 bylos). Nustatyta, kad 13 bylų trūko reikalingos informacijos turto vertės ir mokesčio apskaičiavimui (nekilnojamojo turto registro centro pažymų, gyventojų registro duomenų bazės išrašų, nepatikslintos šeimos sudėties aplinkybės). Skaičiavimai atlikti nenuosekliai ir be aiškaus pagrindimo. Atliekant globos kainos apskaičiavimus nėra sukurtas ir neveikia vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų kiekvieno asmens ilgalaikės globos asmens mokėjimo už paslaugas ir Savivaldybės kompensuojamos sumos apskaičiavimo teisingumo (2 skyrius, 21 psl.).

Laukiančiųjų eilių sudarymui teikiant ilgalaikės socialinės globos paslaugą skiriama per mažai dėmesio:

7. Savivaldybėje nenustatyta tvarka dėl sudaromos asmenų eilės ilgalaikiai socialinei globai gauti. Susipažinę su eilių sudarymo tvarka Socialinės paramos skyriuje, nustatėme, kad laukiančiųjų asmenų

eilės kiekvienai globos įstaigai, teikiančiai ilgalaikės socialinės globos paslaugas, sudaromos „Microsoft Word“ programoje. Lentelių forma pildomos eilės saugomos darbuotojų darbo kompiuteriuose. Audito metu neturėjome galimybės susipažinti su asmenų eilių pokyčiais sudaromose lentelėse, nes jose kaupiama tik informacija apie šiuo metu eilėje į globos įstaigą dar laukiančius asmenis (2 skyrius, 24 psl.).

Sprendimų priėmimo procesas tobulintinas:

8. Savivaldybėje neužtikrinamas pakankamas sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų skyrimo procedūros – nėra aiškiai atskirtos sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos teikimo ir priėmimo funkcijos. Sprendimus dėl socialinės globos skyrimo globos įstaigose priima Socialinės paramos skyriaus vedėjas, atsižvelgdamas į Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos (toliau – Komisija) teikimą. Tačiau Socialinės paramos skyriaus vedėjas taip pat yra šios Komisijos pirmininkas. Dalyvavimas komisijos veikloje ir tuo pačiu galutinių sprendimų priėmimas galimai kelia riziką dėl sprendimų nešališkumo ir skaidrumo (3 skyrius, 26 psl.).

Socialinės paslaugos globos įstaigose teikiamos ne pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių:

9. Globos įstaigose nustatyti paslaugų teikimo neatitikimai – socialinių paslaugų gavėjų skaičius viršijo globos įstaigų planinį turimų vietų skaičių, t. y. paslaugos buvo teikiamos didesniai gavėjų skaičiui, nei leidžia licencijuotas vietų skaičius. Josvainių socialinio ir ugdymo centre vietų skaičius – 40, o 2025-06-30 paslaugos buvo teikiamos 46 asmenims, Šėtos socialinio ir ugdymo centre vietų skaičius – 40, o paslaugos buvo teikiamos – 43 (4 skyrius, 27 psl.).

Užtikrinamas pakankamas socialines paslaugas organizuojančių ir teikiančių darbuotojų skaičius:

10. Globos įstaigos nesusiduria su darbuotojų, teikiančių ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia, trūkumu. Su santykinai nedideliu darbuotojų trūkumu susiduria Dotnuvos slaugos namai. Kineziterapeuto (0,5 pareigybės) ir gydomojo masažo specialisto (0,5 pareigybės) paslaugas įsigyja viešųjų pirkimų būdu, kadangi neatsiranda norinčių užimti šias pareigybes (4 skyrius, 27 psl.).

Globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarkose trūksta išsamumo:

11. Audito metu, patikrinus globos įstaigose saugomas gyventojų asmenines lėšas, nustatyta, kad Šėtos socialiniame ir ugdymo centre faktinė pinigų apskaita atliekama žymint sąsiuvinyje, tuo neužtikrinant asmens duomenų apsaugos, neatliekama inventorizacija. Šėtos ir Josvainių socialinio ir ugdymo centrų vidaus tvarkose trūksta išsamumo – atsakingų asmenų paskyrimo ir jų atsakomybės, kontrolės ir priežiūros, nepateiktos detalios apskaitos procedūros, ginčų ir pažeidimų sprendimo tvarka bei procedūros. Susipažinus su globos įstaigų patvirtintais dokumentacijos planais nustatyta – Šėtos socialinio ir ugdymo centre ir Dotnuvos slaugos namuose gyventojų asmens bylų saugojimo terminas yra 10 metų. Pasibaigus nustatytiems saugojimo terminams, globos įstaigose sprendimai dėl mirusių gyventojų asmens bylų naikinimo nebuvo priimti. Josvainių SUC gyventojų asmens bylos nėra įtrauktos į dokumentacijos planą ir jų saugojimo terminas nėra patvirtintas (4 skyrius, 28 psl.).

REKOMENDACIJOS

Kėdainių rajono savivaldybės administracijai:

1. Siekiant didinti paslaugų prieinamumą ir informatyvumą:

1.1 atnaujinti Savivaldybės interneto svetainėje informaciją apie ilgalaikes socialines paslaugas.

1.2 informaciją skelbti ir vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.

1.3 sudaryti ir tikslinti nuasmenintus duomenis apie asmenis, laukiančius ilgalaikės socialinės globos vietos globos įstaigose, kiekvieną kartą priėmus sprendimus, turinčius įtakos laukiančiųjų eilei.

2. Siekiant užtikrinti vieningą ir aišką socialinių paslaugų poreikio nustatymo bei skyrimo teisinį reguliavimą, orientuotą į paslaugų prieinamumo gerinimą, parengti Savivaldybės teisės aktus, reglamentuojančius asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarką.

3. Siekiant užtikrinti teisingą turto vertės ir mokesčio apskaičiavimą, sutarčių sudarymą užtikrinti, kad bylose būtų surenkama ir patikrinama visa būtina informacija, nustatant aiškias vidaus kontrolės priemones šios informacijos teisingumui ir skaičiavimo pagrįstumui.

4. Siekiant užtikrinti sprendimų priėmimo skaidrumą, peržiūrėti ir atnaujinti sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo, priėmimo procedūras, numatant funkcijų atskyrimą tarp Asmenų apgyvendinimo rajono savivaldybės globos įstaigose komisijos veiklos ir galutinio sprendimo dėl ilgalaikės socialinės globos priėmimo.

Josvainių socialiniam ir ugdymo centrui:

5. Siekiant tinkamai organizuoti ilgalaikę socialinę globą, peržiūrėti teikiamų paslaugų apimtį ir užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią licenciją.

6. Siekiant apsaugoti gyventojų teises ir turtą, atnaujinti teisės aktus dėl gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių tvarkymo bei apskaitos.

7. Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų asmens bylų apskaitą, patikslinti dokumentacijos planą, nustatant gyventojų asmens bylų saugojimo terminus ir pasibaigus šioms terminams priimti sprendimus dėl bylų naikinimo.

Šėtos socialiniam ir ugdymo centrui:

8. Siekiant apsaugoti gyventojų teises ir turtą, atnaujinti teisės aktus dėl gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių tvarkymo bei apskaitos.

9. Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų asmens bylų tvarkymą, atlikti pasibaigusio saugojimo termino dokumentų atranką ir parengti naikinimo aktus.

Dotnuvos slaugos namams:

10. Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų asmens bylų tvarkymą, atlikti pasibaigusio saugojimo termino dokumentų atranką ir parengti naikinimo aktus.

Kėdainių bendruomenės socialinio centrui:

11. Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų teikimo dokumentų registravimo atsekamumą, patikslinti dokumentacijos planą, įtraukiant trūkstamus registrus pagal pildomų dokumentų pavadinimus.

Audito metu įvykę pokyčiai:

1. Audito atlikimo metu Socialinės paramos skyriaus darbuotojai pradėjo rengti asmens pajamų ir turto vertinimo pažymą ir globos įstaigose apgyvendintiems asmenims, taip užtikrindami tinkamą asmens bylos dokumentų pateikimą globos įstaigai.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (30 psl.)

IŽANGA

Savivaldybė yra viena iš pagrindinių socialinių paslaugų valdymo institucijų. Ji atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą, planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę⁴, todėl savivaldybė turi svarbų vaidmenį socialinių paslaugų teikimo procese.

Socialinės paslaugos tai tokios paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai) dėl amžiaus, negalios, socialinės rizikos, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam gebėjimų ar galimybių savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime⁵.

Socialinių paslaugų planavimas ir teikimas, socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas yra savarankiška savivaldybių funkcija, o socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas yra valstybinė funkcija, perduota savivaldybėms⁶.

Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai – savivaldybės ir valstybės biudžetų lėšos, socialinių paslaugų įstaigų, ES struktūrinių fondų, paramos lėšos, asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas lėšos⁷.

2 lentelė. Savivaldybės socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai (Eur)

	2023 m.		2024 m.		2025 m.	
	Planas	Įvykdymas	Planas	Įvykdymas	Planas*	Įvykdymas**
Valstybės lėšos	7 540 300	7 436 519	6 168 400	5 927 596	6 579 900	2 262 082
Europos sąjungos	424 600	310 930	323 600	304 803	261 800	–
Savivaldybės lėšos	12 507 800	10 974 422	12 538 300	11 511 851	13 555 800	6 591 354
Iš viso:	20 472 700	18 721 871	19 030 300	17 744 250	20 397 500	8 853 436

* duomenys 2025-12-15. ** duomenys 2025-06-30. Šaltinis – Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus informaciją.

Audito metu analizuojamas ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas.

Pagal Socialinių paslaugų katalogo 13.3 p⁸. ilgalaikės socialinės globos gavėjai (1 pav.):

1 pav. Ilgalaikės socialinės globos gavėjai

Gavėjai	Be tėvų globos likę vaikai, kuriems nustatyta nuolatinė globa, nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai, vaikai su negalia, suaugę asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys
Suaugęs asmuo su negalia	Suaugęs asmuo, kuriam Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis ir kurio galimybės ir pajėgumai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime yra riboti.
Suaugęs asmuo su sunkia negalia	Suaugęs asmuo, kuriam pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis arba trečio lygio poreikis dėl protinio atsilikimo ar psichikos sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti

⁴ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

⁶ LR Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais)

⁷ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymas Nr. A1-93 „Dėl socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“

Senyvo amžiaus asmuo	Sukakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.
----------------------	---

Šaltinis – Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal teisės aktus⁹.

Savivaldybėje ilgalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia/senyvo amžiaus asmenis teikia penkios įstaigos: trys Savivaldybės biudžetinės įstaigos – Dotnuvos slaugos namai (toliau – Dotnuvos SN), Josvainių socialinis ir ugdymo centras (toliau – Josvainių SUC), Šėtos socialinis ir ugdymo centras (toliau – Šėtos SUC), valstybės pavaldumo – Kėdainių socialinės globos namai, VšĮ „Ginkosta“, valdoma privataus asmens.

Globos įstaigų socialinių paslaugų teikimą kontroliuoja ir koordinuoja Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius (toliau – Socialinės paramos skyrius)¹⁰.

AUDITO REZULTATAI

1. AR SKIRIAMAS PAKANKAMAS DĖMESYS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMUI IR VIEŠINIMUI?

Socialinių paslaugų valdymas apima socialinių paslaugų planavimą, organizavimą, kompetencijos pasiskirstymą ir socialinių paslaugų kokybės vertinimą, priežiūrą bei kontrolę valstybės ir vietos savivaldos lygmenimis. Tinkamų sąlygų sudarymas ilgalaikės socialinės globos organizavimui turi didelę įtaką, kad paslauga Savivaldybėje būtų skiriama tinkamai ir laiku ją gautų visi asmenys, kuriems ji reikalinga.

Socialinės paslaugos turi būti teikiamos taip, kad būtų užtikrintas paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos¹¹. Savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūros išdėstymas sudaro tokias galimybes (3 priedas). Socialinių paslaugų prieinamumas ypatingai svarbus visuomenei, kurios poreikis šioms paslaugoms nuolat auga.

1.1 Socialinių paslaugų poreikio ir teikimo apimčių prognozavimui trūksta tikslumo

Audito metu laikėmės nuostatos, kad Savivaldybės administracija tinkamai planuoja socialinių paslaugų poreikį, kai:

- ✓ planuodama socialines paslaugas, identifikuoja visus senyvo amžiaus asmenis ir suaugusius asmenis su negalia, kuriems reikalingos socialinės paslaugos;
- ✓ Socialinės paramos skyrius ir globos įstaigos vertina ir analizuoja gyventojų, paslaugos gavėjų poreikius, vykdydamos apklausas dėl socialinių paslaugų kokybės;
- ✓ bendradarbiauja su kitomis institucijomis, įstaigomis, organizacijomis siekdama identifikuoti asmenis, kuriems galimai reikalingos socialinės paslaugos.

Planuojant socialines paslaugas svarbus yra duomenų apie Savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis kaupimas ir jiems reikalingos pagalbos poreikio

⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymas Nr. A1-93 „Dėl socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo; LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁰ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-02 įsakymu Nr. AD-1-595 patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus nuostatai

¹¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

vertinimas. Šių duomenų rinkimas, disponavimas analizuotas Valstybės kontrolės ataskaitose¹² – Savivaldybė, siekdama tinkamai įvertinti socialinių paslaugų mastą ir užtikrinti, kad jų teritorijoje gyvenantiems suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims būtų suteiktos šios paslaugos, turi disponuoti duomenimis apie visus šiuos asmenis.

Audito metu nustatyta, kad Socialinės paramos skyrius nerenka ir nekaupia duomenų:

- ✓ apie Savivaldybėje gyvenančius senyvo amžiaus asmenis, išskyrus asmenis, kurie kreipiasi dėl socialinių paslaugų suteikimo arba apie šių paslaugų poreikį informuoja kitos institucijos;
- ✓ apie asmens amžių, negalios, savarankiškumo lygį, pagalbos poreikius ir kt. ir neatlieka vertinimo dėl jiems reikalingos pagalbos. Vertinimai atliekami tik pagal pateiktus prašymus;
- ✓ apie Savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia, išskyrus tik jei toks asmuo kreipiasi dėl socialinių paslaugų suteikimo.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl duomenų kaupimo apie suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis:

- Nebūtų galimybės užtikrinti visų Savivaldybės teritorijoje gyvenančių senyvo amžiaus ir (ar) negalią turinčių asmenų periodiško lankymo bei informacijos apie jiems galimai reikalingų socialinių paslaugų rinkimo ir kaupimo, nes Savivaldybė neturi tokios duomenų bazės ir tokių žmogiškųjų išteklių. Siekiant identifikuoti asmenis, kuriems reikia socialinių paslaugų, įvairių sričių specialistai (seniūnai, socialiniai darbuotojai, seniūnaičiai, pedagogai, bendruomenės pirmininkai, laiškinkai, nevyriausybinų organizacijų atstovai ar tiesiog aktyvūs bendruomenės nariai) skleidžia informaciją apie Savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas ir galimybę jomis pasinaudoti ir sužino apie asmenis, kuriems ši pagalba reikalinga.

Jeigu Savivaldybė disponuotų duomenimis apie visus senyvo amžiaus asmenis ir suaugusius asmenis su negalia, kuriems reikalingos socialinės paslaugos, tai, žinant tikslų poreikio mastą, Savivaldybė galėtų daugiau prisidėti prie asmenims reikalingų socialinių paslaugų suteikimo, taip užtikrinant jiems ilgesnį visavertį gyvenimą namuose bei planuoti socialinių paslaugų infrastruktūros modernizavimą. Savivaldybė planuoja socialinių paslaugų teikimą, tvirtindama ir viešindama Savivaldybės strateginį plėtros planą¹³, Savivaldybės strateginius veiklos planus¹⁴ bei Savivaldybės socialinių paslaugų planus¹⁵ (toliau – Socialinių paslaugų planai).

Susipažinus su 2023 ir 2024 m. Socialinių paslaugų planais nustatyta – pasibaigus biudžetiniams metams Socialinės paramos skyrius turi išanalizuoti globos įstaigų pateiktas programų vykdymo ataskaitas ir parengti bendrą socialinių paslaugų vykdymo ataskaitą. Audituojamu laikotarpiu Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo ataskaitos nebuvo rengiamos.

¹² LR Valstybės kontrolės 2020-09-07 valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-9 „Asmenų su negalia socialinė integracija“; 2021-09-15 vertinimo ataskaita Nr. VRE-3 „Slaugos ir socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims“

¹³ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2019-10-25 sprendimas Nr. TS-217 „Dėl Kėdainių rajono strateginio plėtros plano iki 2030 metų patvirtinimo“

¹⁴ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2023-01-27 sprendimas Nr. TS-1 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos plano patvirtinimo“; Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-02-15 sprendimas Nr. TS-23 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“; Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2025-02-21 sprendimas Nr. TS-1 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“

¹⁵ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2023-03-31 sprendimas Nr. TS-113 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų plano patvirtinimo“; Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-05-31 sprendimas Nr. TS-140 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2024 m. socialinių paslaugų plano patvirtinimo“

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl ataskaitų rengimo:

- Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo metinės ataskaitos atskirai nerengiamos, o duomenys įtraukiami į Savivaldybės administracijos direktoriaus metinę ataskaitą.
-

Susipažinus su Savivaldybės administracijos direktoriaus metine veiklos ataskaita¹⁶ (toliau – Ataskaita) nustatyta, kad joje informacija apie socialinių paslaugų įgyvendinimą pateikta formaliai. Ataskaitoje ne visoms įgyvendintoms priemonėms pateikta pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė¹⁷, todėl nėra aišku, koks yra metinis socialinių paslaugų teikimo ir tikslų pasiekimo lygis. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo globos įstaigų vadovai ir Socialinės paramos skyrius pagal kuruojamą sritį.

Nuo 2025-01-01 socialinės paslaugos planuojamos Savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose¹⁸, todėl 2025 m. Socialinių paslaugų planas Savivaldybės tarybos nebuvo tvirtinamas kaip atskiras dokumentas.

Tačiau Socialinės paramos skyriaus nuostatuose (toliau – Nuostatai) vis dar reglamentuojama, kad socialinių paslaugų teikimui kasmet sudaromas socialinių paslaugų planas¹⁹.

Planavimo dokumentai turi būti rengiami ir įgyvendinami į sprendimų priėmimo procesus įtraukiant visas suinteresuotąsias šalis ir konsultuojantis su visuomene, socialiniais ir ekonominiais partneriais²⁰.

Socialinių paslaugų planavimui svarbios įvairios gyventojų apklausos²¹, kurios yra pagrindinis grįžtamojo ryšio rinkimo įrankis²². Jos leidžia sužinoti gyventojų, paslaugų gavėjų ir jų artimųjų nuomonę apie teikiamas paslaugas bei padeda tobulinti paslaugų kokybę ir apimtį. Socialinės paramos skyriaus pateiktais duomenimis, iki audito atlikimo pabaigos nebuvo gyventojų, įvertinusių socialinių paslaugų teikimo kokybę.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl taikomos vietos gyventojų apklausos, anketavimo, duomenų analizės:

- Siekiant patenkinti gyventojų poreikius, Socialinės paramos skyrius neapklausė gyventojų, nevykdė anketavimo bei kitų metodų, kadangi apklausas dėl teikiamų paslaugų atliko Savivaldybės globos įstaigos. Su apklausų rezultatais skyrius susipažįsta globos įstaigų metinėse veiklos ataskaitose. Savivaldybės

¹⁶ Prieiga per internetą <https://kedainiai.lt/strateginis-planavimas-ir-investicijos/strateginis-planavimas/administracijos-metiniai-planai/2300> (žiūrėta 2025-11-04)

¹⁷ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-01-20 įsakymas Nr. A1-23 „Dėl Socialinių paslaugų išsivystymo normatyvų sąrašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-11-22 įsakymas Nr. A1-795 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“

¹⁹ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-02 įsakymu Nr. AD-1-595 patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus nuostatai

²⁰ Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas, 2020-06-25 Nr. XIII-3096 (su vėlesniais pakeitimais)

²¹ LR Vyriausybės nutarimas, 2006-11-15 Nr. 1132 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ (negalioja nuo 2024-07-01); LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-05-27 įsakymas Nr. A1-368 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ (negalioja nuo 2025-01-01); LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-11-22 įsakymas Nr. A1-795 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“

²² Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (su vėlesniais pakeitimais)

Asmens su negalia gerovės taryba inicijuoja apklausas dėl viešųjų erdvių ir lankomų įstaigų pritaikymo būklės asmenims su negalia Kėdainių mieste ir rajone.

Pažymime, kad pagal Nuostatų 7.25 p²³. Socialinės paramos skyrius vertina ir analizuoja gyventojų socialinius poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis.

Atskiras socialinių paslaugų gavėjų ir jų artimųjų apklausas kasmet atlieka globos įstaigos²⁴. Pagal 2024 m. apklausų duomenis apklausoje dalyvavo 199 paslaugos gavėjai ir jų artimieji. Tačiau šios apklausos neapima visų Savivaldybėje teikiamų socialinių paslaugų kokybės.

Siekiant kuo tikslesnio, aiškesnio socialinių paslaugų planavimo, labai svarbus tampa bendradarbiavimas su visuomene ir institucijomis, įstaigomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis²⁵. Audito metu nustatyta, kad siekdama identifikuoti ir nukreipti asmenis, kuriems galimai reikalingos socialinės paslaugos, įskaitant ilgalaikę socialinę globą, Socialinės paramos skyrius bendradarbiauja su Kėdainių bendruomenės socialiniu centru, Viešąja įstaiga Kėdainių ligonine, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kitomis įstaigomis. Bendradarbiavimas vyksta tiesiogiai susitinkant su darbuotojais, telefonu, susirašinėjant elektroniniu paštu²⁶.

Savivaldybėje sudaryta asmens su negalia gerovės taryba²⁷, kurios vienas iš tikslų – plėsti paslaugų asmenims su negalia bendruomenėje teikimą ir analizuoti asmens su negalia socialines problemas ir poreikius.

Rengiant socialinių paslaugų planus ir strateginius veiklos planus, Socialinės paramos skyrius neapklausė gyventojų dėl teikiamų paslaugų kokybės, vadovavosi tik globos įstaigų metinėse veiklos ataskaitose bei ankstesnių metų pateiktais duomenimis. Dėl to lieka neaišku, kokias socialines paslaugas reikėtų plėtoti, kad būtų patenkinti gyventojų poreikiai, o į Savivaldybės strateginius veiklos planus būtų įtraukti tikrieji jų poreikiai.

1.2 Ilgalaikės socialinės globos paslaugų organizavimui turi būti skiriama daugiau dėmesio

Audito metu laikėmės nuostatos, kad Savivaldybės taryba ir Savivaldybės administracija sudarė pakankamas sąlygas ilgalaikės socialinės globos organizavimui Savivaldybėje, kai nustatyta ilgalaikės socialinės globos organizavimo ir Savivaldybės asmens (šėimos) mokėjimo už socialines paslaugas tvarka.

²³ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-02 įsakymu Nr. AD-1-595 patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus nuostatai

²⁴ Dotnuvos slaugos namai, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, Šėtos socialinis ir ugdymo centras

²⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

²⁶ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos 2025-08-21 raštas Nr. AS-3000 „Dėl klausimyno pateikimo“

²⁷ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-05-31 sprendimas Nr. TS-142 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“

Audito metu, susipažinus su teisės aktais²⁸, reglamentuojančiais ilgalaikės socialinės globos organizavimą Savivaldybėje, nustatyta, kad nuo 2024-09-27²⁹ nėra galiojančios Savivaldybės nustatytos tvarkos. Pagal šią tvarką turi būti vykdomas asmens (šeimoms) socialinių paslaugų, įskaitant ir ilgalaikės socialinės globos, poreikio nustatymas, skyrimas ir organizavimas.

Asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydžių nustatymą ir asmens (šeimoms narių) finansinių galimybių mokėti už socialines paslaugas vertinimą reglamentuoja Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas³⁰ (toliau – Tvarkos aprašas). Vadovaujantis šiuo aprašu Savivaldybėje patvirtintas Mokėjimo tvarkos aprašas³¹ (toliau – Tvarka).

Audito metu nustatyti neatitikimai:

- ✓ Tvarkos 5 p. – kai Socialinės globos paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus, parinktus atsižvelgiant į socialinių paslaugų gavėjo prašymą ir interesus, Savivaldybė finansuoja tiesiogiai, sudaromos dvi sutartys (Mokėjimo už paslaugas ir paslaugų sutartys), kurias turi pasirašyti Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, socialines paslaugas teikiantis paslaugų teikėjas ar jo įgaliotas asmuo ir socialines paslaugas gaunantis asmuo.

Tačiau praktikoje paslaugų teikimo asmenims (šeimoms) sutartis pasirašo administracijos direktorius ir paslaugų gavėjas, o mokėjimo už paslaugas – pasirašo administracijos direktorius ir socialines paslaugas teikiantis paslaugų teikėjas.

- ✓ Tvarkos 5 p. – kai socialinės globos paslaugas asmeniui (šeimai) teikia Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojama globos įstaiga, tarpusavio teisės ir pareigos, susijusios su asmens (šeimoms) mokėjimu už socialines paslaugas, nustatomos rašytine sutartimi (toliau – Paslaugų sutartis) tarp paslaugų gavėjo, jo globėjo (rūpintojo) ir Savivaldybės biudžetinės įstaigos.

Praktikoje Paslaugų sutartis pasirašo ne biudžetinės įstaigos vadovas, o Administracijos direktorius kartu su paslaugų gavėju.

- ✓ Tvarkos 41 p. – vieniši asmenys (neturintys sutuoktinio, vaikų ar tėvų) gali būti iš dalies arba visiškai atleidžiami nuo mokėjimo už ilgalaikės socialinės globos paslaugas, remiantis asmens materialine padėtimi, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ir Asmenų apgyvendinimo rajono savivaldybės globos įstaigose komisijos (toliau – Komisija) teikimu.

²⁸ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais); Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (su vėlesniais pakeitimais)

²⁹ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-09-27 sprendimas Nr. TS-284 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gegužės 26 d. sprendimo Nr. TS-151 „Dėl asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“

³⁰ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-06-11 įsakymas Nr. A1-397 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“

³¹ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-09-27 sprendimas Nr. TS-283 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas Kėdainių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“

Tačiau nėra nustatyta, kokiais atvejais ir sąlygomis sprendžiama apie dalinį ar visišką atleidimą³², o Komisijos darbo reglamente³³ nėra numatytos funkcijos teikti tokio pobūdžio siūlymus. Šis neapibrėžtumasis gali lemti nevienodą sprendimų taikymą ir subjektyvius vertinimus. Todėl manytume, kad Savivaldybės tvarkoje turėtų būti išsamiau ir konkrečiau reglamentuoti atleidimo nuo mokėjimo už paslaugas dydžiai ar skaičiavimo principai.

- ✓ Tvarcos 51 p. nustatyta – asmens (šeimos) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas savivaldybės gyventojams vertina Socialinės paramos skyrius arba savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Toks reglamentavimas neatitinka Įstatymo 14 str. 5 d. 3 p.³⁴ ir Tvarcos aprašo 41 p.³⁵ nuostatų, pagal kurias finansines galimybes vertina Savivaldybės administracija.

Paslaugų sutartis patvirtinta Administracijos direktoriaus įsakymu³⁶. Peržiūrėjus patvirtintą formą nustatyta:

- ✓ 2.2.1 punkte nurodyti teisės aktai netekę galios (vienas nuo 2024-07-01³⁷, kitas nuo 2024-10-02³⁸);
- ✓ sutarties 1.4 punkte nustatyta, kad paslaugų gavėjo finansinės galimybės turi būti įvertintos iš naujo, ne vėliau kaip per vienerius metus nuo informacijos apie turto pokyčius gavimo. Tai neatitinka Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 51 p.³⁹ – vertinimas turi būti atliktas likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams nuo informacijos gavimo dienos.

1.3 Informacijos viešinimui ir prieinamumui apie ilgalaikę socialinę globą trūksta išsamumo ir aiškumo

Įstatymas⁴⁰ Savivaldybei numato pareigą gyventojus informuoti apie jos teritorijoje teikiamas socialines paslaugas. Dėl viešinamos informacijos apie socialines paslaugas reikalavimai nustatyti teisės aktuose⁴¹.

³² LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

³³ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-06-26 įsakymas Nr. AD-1-599 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinės globos įstaigose komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ (galiojo iki 2025-08-07); Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-08-06 įsakymas Nr. AD-1-801 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“

³⁴ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

³⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-06-11 įsakymu Nr. A1-397 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“

³⁶ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-21 įsakymas Nr. AD-1-1339 „Dėl standartinių sutarties sąlygų tvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

³⁷ LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 patvirtintas Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais) negalioja nuo 2024-07-01

³⁸ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2020-02-28 sprendimas Nr. TS-20 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo tvirtinimo“ negalioja nuo 2024-10-02

³⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-06-11 įsakymas Nr. A1-397 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁴⁰ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

⁴¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais); Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (su vėlesniais pakeitimais); Socialinių paslaugų planavimo metodika patvirtinta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-11-22 įsakymu Nr. A1-795

Asmenys, norėdami pasinaudoti galimybe gauti ilgalaikę socialinę globą, turi turėti visą reikalingą informaciją: prašymo pateikimo būdus, informaciją apie reikalingus dokumentus, paslaugos kainą, paslaugos teikimo vietas. Pateikus netikslią ar neaiškią informaciją, sumažėja paslaugos prieinamumas: paslaugos gali negauti asmenys, kuriems ji reikalinga.

Audito metu laikėmės nuostatos, kad informacija viešinama tinkamai, kai Savivaldybė savo interneto svetainėje skelbia aktualią informaciją apie jos teritorijoje veikiančius socialinių paslaugų teikėjus, paslaugų rūšis, globos įstaigas, teikiančias ilgalaikės socialinės globos paslaugas, jų licencijas, paslaugų kainas, vietų skaičių, teisės aktus, reikalingus ilgalaikiai socialinei paslaugai gauti.

Peržiūrėjus Savivaldybės interneto svetainėje⁴² skelbiamą informaciją, pastebėjome, kad viešinama ne visa privaloma informacija (2 pav.).

2 pav. Informacijos apie socialines paslaugas viešinimas Savivaldybės interneto svetainėje

Informacija, kuri turi būti paskelbta:	Viešinama informacija:
socialinių paslaugų teikėjai, teikiantys ilgalaikės socialinės globos paslaugas	+
ilgalaikės socialinės globos paslaugos kainos, vietų skaičius	+
Savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarka	– (paskelbta audito metu)
informacija apie globos įstaigų licencijas teikti socialinę globą	– (paskelbta audito metu)
ilgalaikės socialinės globos organizavimo tvarka	–
ilgalaikės socialinės globos eilė	– (nurodomas tik bendras skaičius)

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamus duomenis

Susipažinus su Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija apie asmenų eilę socialinėms paslaugoms gauti, nustatyta, kad Savivaldybė neskelbia ilgalaikės socialinės globos gavimo, eilių sudarymo į globos įstaigą tvarkos ir sąlygų.

Skelbiamas tik bendras laukiančiųjų asmenų skaičius ilgalaikiai/trumpalaikiai socialinei globai, tačiau ši informacija neužtikrina galimybės tinkamai įvertinti paslaugų prieinamumo. Savivaldybės taikoma praktika viešinti tik bendrą laukiančiųjų skaičių nėra pakankamai skaidri, nes suinteresuoti asmenys iš pateiktų duomenų negali suprasti nei savo eiliškumo, nei jo pokyčio. LR Specialiųjų tyrimų tarnyba⁴³ yra nurodžiusi, kad Savivaldybės turėtų periodiškai skelbti nuasmenintus į eilę įtrauktų asmenų duomenis, pažymint jų eiliškumą į konkrečią globos įstaigą, o ne tik bendrą laukiančiųjų skaičių, iš kurio suinteresuoti asmenys negali suprasti nei savo eiliškumo, nei jo pokyčio.

Analizuojant kitų savivaldybių interneto svetainėse pateiktą informaciją apie ilgalaikę socialinę globą, nustatyti gerosios praktikos pavyzdžiai:

⁴² Prieiga per internetą www.kedainiai.lt (žiūrėta 2025-11-03)

⁴³ Prieiga per internetą <https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-rizikos-analizes/atliktos-korupcijos-rizikos-analizes/7471/act811>; <https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-rizikos-analizes/atliktos-korupcijos-rizikos-analizes/7471/act832> (žiūrėta 2025-10-02)

Šiaulių miesto savivaldybė

Interneto svetainėje pateikiamas ilgalaikės socialinės paslaugos aprašymas, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos institucijoje skyrimo tvarka, nuasmeninta laukiančiųjų eilė, dokumentai, kuriuos asmuo turi pateikti⁴⁴.

Kauno rajono savivaldybė

Interneto svetainėje pateikiama ilgalaikės socialinės paslaugos nagrinėjimo tvarka, paslaugos teikėjai, paslaugos suteikimo trukmė, teisės aktai, reglamentuojantys paslaugos teikimą, nuasmeninta laukiančiųjų eilė⁴⁵.

Vilniaus miesto savivaldybė

Interneto svetainėje pateikiama ilgalaikės socialinės paslaugos mokėjimo tvarka, kaip apskaičiuojamas asmens turtas, kaip nustatomas turto vertės normatyvas, kaip elgtis, kai pasikeičia asmens pajamos, nuosavybės teise turimas turtas, kada yra neįskaitomas asmens turimas turtas⁴⁶.

Atsižvelgiant į kitų savivaldybių gerosios praktikos pavyzdžius ir siekiant užtikrinti didesnę ilgalaikės socialinės globos prieinamumą, tikslinga Savivaldybės interneto puslapyje nurodyti ilgalaikės socialinės paslaugos gavimo tvarką, kur kreiptis, kokius dokumentus pateikti bei skelbti nuasmenintą laukiančiųjų eilę.

Asmuo dėl amžiaus ar negalios ne visada gali savarankiškai rasti informaciją interneto erdvėje, todėl vien tik informacijos skelbimas Savivaldybės interneto svetainėje neužtikrina jos prieinamumo visiems gyventojams. Savivaldybė turėtų taikyti ir kitus informacijos teikimo būdus, skelbdama būtiną informaciją įvairiuose informacijos šaltiniuose, pvz., socialinių ir sveikatos priežiūros įstaigų informaciniuose stenduose, seniūnijų skelbimų lentose, lankstinukuose, vietinėje spaudoje ir kt.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl informacijos viešinimo kitais informacijos teikimo būdais:

- Siekiant, kad visi asmenys, dėl amžiaus ar negalios negalintys susirasti informacijos apie socialinių paslaugų teikimą interneto svetainėje, galėtų ją gauti, Socialinės paramos skyrius, bendradarbiaujant su Kėdainių bendruomenės socialiniu centru, šiuo metu rengia lankstinukus su informacija apie teikiamas socialines paslaugas. Šie lankstinukai bus išdalinti sveikatos priežiūros įstaigose, seniūnijose ir kitose įstaigose.

2. AR SUDARYTOS SĄLYGOS ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS SENYVO AMŽIAUS IR SUAUGUSIEMS ASMENIMS SU NEGALIA LAIKU GAUTI SOCIALINES PASLAUGAS?

Dėl socialinių paslaugų, kurios finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, aprūpintojas savivaldybės mero nustatyta tvarka rašytiniu prašymu kreipiasi į asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją ar socialinių paslaugų įstaigą⁴⁷. Prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti (toliau – Prašymas) forma (SP-8) patvirtinta Socialinės apsaugos ir darbo

⁴⁴ <https://www.siauliai.lt/list/view/socialines-paslaugos-ir-parama/113> (žiūrėta 2025-11-20)

⁴⁵ <https://www.krs.lt/savivaldybe/struktura-ir-kontaktai/administracijos-direktorius/socialines-paramos-skyrius/teikiamos-paslaugos/ilgalaik%C4%97s-trumpalaik%C4%97s-socialin%C4%97s-globos-paslaugos-1/> (žiūrėta 2025-11-20)

⁴⁶ <https://paslaugos.vilnius.lt/service/ilgalaikes-trumpalaikes-socialines-globos-paslaugu-skyrimas-suaugusiems-asmenims-su-negalia-ir-senyvo-amziaus-asmenims> (žiūrėta 2025-11-20)

⁴⁷ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

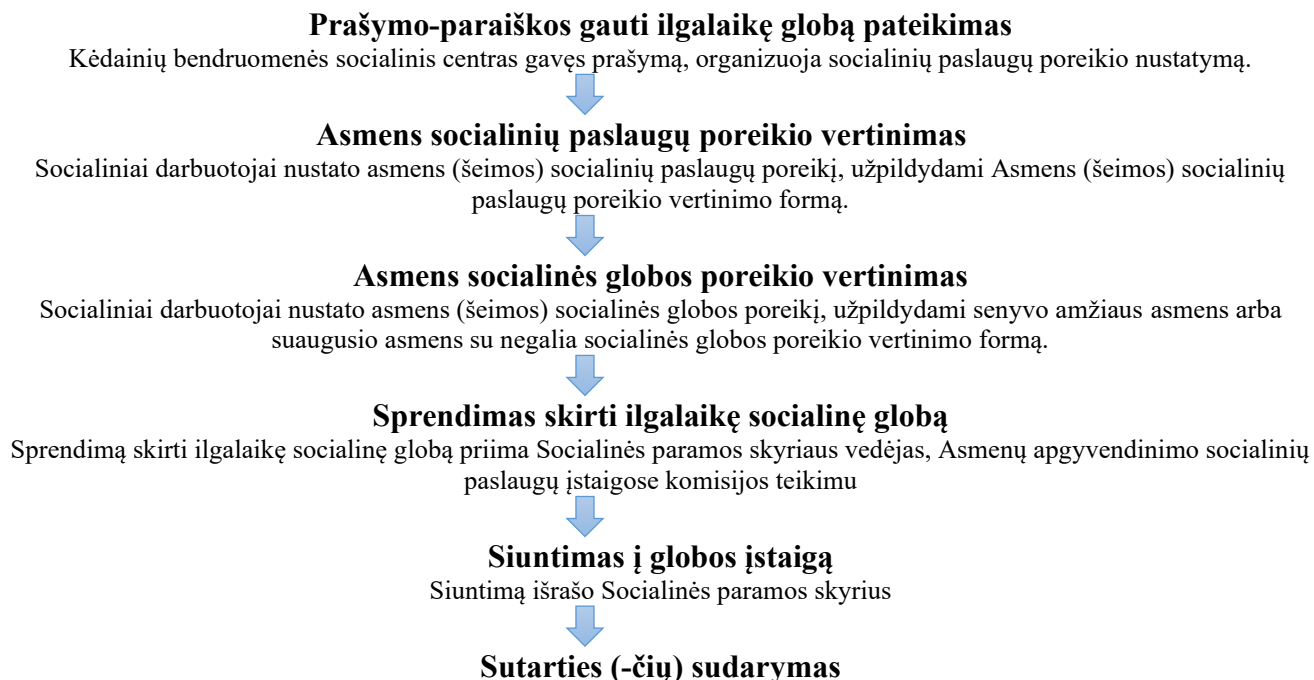
ministro įsakymu⁴⁸.

Audito metu vertinome ar:

- ✓ ilgalaikė socialinė globa skiriama tinkamai ir laiku;
- ✓ vertina asmens mokėjimo už ilgalaikes socialines paslaugas dydį;
- ✓ sudaroma laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilė.

Susipažinus su ilgalaikės socialinės globos organizavimu Savivaldybėje egzistuoja tokia ilgalaikės socialinės globos skyrimo tvarka (3 pav.).

3 pav. Ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas

Šaltinis. Kėdainių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba pagal Kėdainių savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus informaciją.

2.1 Ilgalaikės socialinės globos administravimas turi trūkumų

Ilgalaikės socialinės globos pagrindinės skyrimo procedūros nustatytos Socialinių paslaugų įstatyme⁴⁹, Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁵⁰ (toliau - Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašas) ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikoje⁵¹.

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės gyventojams, kurie kreipiasi dėl ilgalaikės socialinės globos, poreikį nustato Kėdainių bendruomenės socialiniame centre (toliau – Centras) dirbantys trys socialiniai

⁴⁸ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

⁴⁹ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

⁵⁰ Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas patvirtintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (su vėlesniais pakeitimais)

⁵¹ Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika, patvirtinta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (su vėlesniais pakeitimais)

darbuotojai⁵², išskyrus atvejus, kai asmuo jau gauna socialines paslaugas globos įstaigoje – tuomet vertinimą atlieka globos įstaigos paskirti socialiniai darbuotojai.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybėje pateikta 336 prašymai skirti ilgalaikę socialinę globą. Siekiant nustatyti, ar paslaugos skiriamos tinkamai ir laiku, buvo pasirinkta ir patikrinta 30 proc., t. y. 100 gavėjų bylų.

Visais 100 atvejų pateikti patvirtintos SP-8 formos prašymai dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo. Prašymus pateikė asmenys, kuriems Įstatymas ir Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo apraše suteikia teisę kreiptis dėl socialinių paslaugų – tai pats asmuo, asmens globėjas, suaugęs šeimos narys, rūpintojas, bendruomenės nariai arba kiti suinteresuoti asmenys. Visais analizuotais atvejais asmens deklaruota gyvenamoji vieta buvo Kėdainių rajono savivaldybėje.

Išanalizavus asmens pateikiamų prašymų-paraiškų socialinėms paslaugoms gauti priėmimo ir registravimo procedūros praktinį įgyvendinimą, nustatyta, kad Centras neužtikrina socialinių paslaugų teikimui skirtų dokumentų registravimo ir administravimo procedūrų. Iš patikrintų 100 Socialinės paramos skyriui pateiktų prašymų-paraiškų 34 neturėjo registracijos numerių.

Visais 100 atvejų, nustatant asmens socialinių paslaugų poreikį, užpildyta Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo forma⁵³. Sprendimas skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą stacionarinėse ilgalaikės priežiūros įstaigose priimamas tik tais atvejais, kai, nustačius ilgalaikės socialinės globos poreikį, poreikį nustatančio subjekto pateiktose išvadose nurodytos ir ilgalaikėi socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje alternatyvios paslaugos, įvardytos priešastys, dėl kurių šių alternatyvių paslaugų nesiūloma teikti⁵⁴.

Audito metu nustatyta, kad 10 atvejų nenurodomos galimos alternatyvios paslaugos ir neįvardijamos priešastys, dėl kurių jų nesiūloma teikti. Tai rodo, kad socialinių paslaugų poreikio vertinimo procedūra ne visada yra vykdoma tinkamai.

Sprendimus skirti ilgalaikę socialinę globą priima Socialinės paramos skyriaus vedėjas, Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos teikimu⁵⁵. Ne visais analizuotais atvejais ilgalaikė socialinė globa asmeniui skirta laiku, t. y. per 20 kalendorinių dienų (galiojo iki 2024-06-30) ir 15 darbo dienų (galioja nuo 2024-07-01) nuo socialinio darbuotojo asmens socialinės globos poreikio vertinimo išvadų pateikimo Savivaldybės administracijai dienos. Audituojamu laikotarpiu iš 100 tikrintų gavėjų bylų 25 sprendimai dėl ilgalaikės socialinės globos nebuvo priimti laiku, t. y. 25 % visų patikrintų atvejų.

⁵² Kėdainių bendruomenės centro direktoriaus 2024-12-31 įsakymu Nr. V-221 patvirtinti Pagalbos neįgaliajam padalinio vyriausiojo socialinio darbuotojo pareigybės aprašymas; Pagalbos neįgaliajam padalinio socialinio darbuotojo pareigybės aprašymas“

⁵³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašo 1 priedas (su vėlesniais pakeitimais)

⁵⁴ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais)

⁵⁵ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-06-26 įsakymas Nr. AD-1-599 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinės globos įstaigose komisijos sudarymo“; Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-08-06 įsakymas Nr. AD-1-801 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“

Audito metu nustatyta, kad sprendimo dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo kopija asmeniui buvo pateikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

Vadovaujantis Socialinės paramos skyriaus vedėjo priimtu sprendimu dėl socialinės globos asmeniui skyrimo, asmuo siunčiamas į globos įstaigą ilgalaikiai socialinei globai gauti. Peržiūrėjus priimtų sprendimų pagrindus išrašytus siuntimus į globos įstaigą, visais atvejais siuntimai išrašyti tinkamai.

Audito metu nebuvo pateikti duomenys, kad siuntimai visais atvejais per 3 darbo dienas nuo jo išrašymo dienas pateikiami (išsiunčiami) asmeniui (jo globėjui, rūpintojui), kaip reglamentuota Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 57 p.

Vadovaujantis Dokumentų ir archyvų įstatymu⁵⁶ bei Vidaus administravimo dokumentų saugojimo terminų rodykle⁵⁷, kiekviena įstaiga privalo savo dokumentacijos plane nurodyti visus teisės aktais reglamentuotus ir pagal nustatytas formas pildomus veiklos dokumentus, taip pat dokumentų registrus.

Audito metu, susipažinus su Centro 2025 m.⁵⁸ dokumentacijos planu, nustatyta, kad dokumentų registravimo praktika ne visais atvejais atitinka dokumentacijos plane nustatytus registrus ir jų paskirtį. Dokumentacijos plane „Prašymų–paraiškų socialinėms paslaugoms gauti registre (PP)“ ranka pildomi atskiri popieriniai žurnalai pagal teikiamų paslaugų rūšis, kiekvieną paslaugą numeruojant nauja eilės tvarka. Tuo tarpu registre „Pagalbos į namus paslaugų teikimo sutarčių, susitarimų ir jų registre (PS)“ registruojami kito pobūdžio dokumentai – senyvo amžiaus ir suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo dokumentai.

Toks dokumentų registrų pavadinimų ir faktiškai registruojamų dokumentų neatitikimas dokumentacijos planui rodo dokumentų registracijos netikslumus. Dėl to gali kilti rizika, kad dokumentų apskaita ir paieška nebus vientisa bei nebus užtikrintas dokumentacijos plano reikalavimų laikymasis. Siekiant mažinti popierinių dokumentų skaičių, Centras turėtų didinti elektroninių bylų skaičių bei naudotis įdiegtos Dokumentų valdymo sistemos funkcionalumais.

2.2 Asmens mokėjimo už socialines paslaugas dydžio nustatymui ir taikymui trūksta nuoseklumo

Savivaldybės taryba nustatė savivaldybės gyventojams maksimalius ilgalaikės socialinės globos išlaidų iš savivaldybės biudžeto finansavimo dydžius⁵⁹ bei socialinių paslaugų įstaigose teikiamų paslaugų kainas⁶⁰, pagal kuriuos globos įstaigoms kompensuoja paslaugų gavėjų nesumokėtą kainos ar maksimalų išlaidų kompensavimo dydį (3 lentelė).

⁵⁶ LR Dokumentų ir archyvų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1115 (su vėlesniais pakeitimais)

⁵⁷ Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-03-09 įsakymu Nr. V-100 „Dėl Vidaus administravimo dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais)

⁵⁸ Kėdainių bendruomenės centro dokumentacijos planas, patvirtintas Kėdainių bendruomenės centro direktoriaus 2024-12-31 įsakymu Nr. V-214

⁵⁹ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2025-03-28 sprendimas Nr. TS-54 „Dėl maksimalių socialinės priežiūros, socialinės globos ir laikino atokvėpio paslaugos išlaidų finansavimo Kėdainių rajono savivaldybės gyventojams dydžių nustatymo“

⁶⁰ Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2021-04-30 sprendimas Nr. TS-99 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose teikiamų paslaugų kainų nustatymo“ (negalioja nuo 2025-03-31); Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2025-03-28 sprendimas Nr. TS-55 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose teikiamų paslaugų kainų nustatymo“

3 lentelė. Savivaldybės nustatytos socialinės globos kainos (Eur)

Pavadinimas	Dotnuvos slaugos namai	Josvainių socialinis ir ugdymo centras	Šėtos socialinis ir ugdymo centras	Maksimalūs socialinės globos dydžiai*
Ilgalaikės socialinės globos paslaugos asmeniui be sunkios negalios	1 616	1 522	1 590	1 300
Ilgalaikės socialinės globos paslaugos asmeniui su sunkia negalia	1 798	1 724	1 810	1 200

* maksimalūs dydžiai nustatyti, jei asmuo norėtų gauti paslaugas ne savivaldybės pavaldumo globos įstaigose.

Šaltinis. Kontrolės ir audito tarnyba pagal teisės aktus

Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikoje⁶¹ nustatyta, kad socialinės globos kaina apskaičiuojama iš bendrosios lėšų dalies (BLD) ir kintamosios lėšų dalies (KLD), kuri priklauso nuo socialinių paslaugų rūšies ir gavėjų grupės. Apskaičiuojant kainą taip pat privaloma atsižvelgti į socialinės globos organizavimo išlaidas, lėšų panaudojimo efektyvumą bei remtis faktiniais gyventojų duomenimis.

Vertinant globos įstaigų⁶² socialinės globos kainų skaičiavimus, nustatyta, kad nėra kainos išsamumo bei pagrindimo, todėl galimi netikslumai išlaidų paskirstyme tarp BLD ir KLD gali lemti nepagrįstą galutinės paslaugos kainą ir neefektyvų savivaldybės lėšų panaudojimą.

Socialinės paramos skyrius turėtų skirti didesnę dėmesį socialinės globos kainų vertinimui ir užtikrinti, kad paslaugų kainos būtų apskaičiuojamos tiksliai, pagrįstai ir laikantis efektyvaus lėšų panaudojimo principo.

Audito metu buvo palygintos artimiausiuose rajonuose esančių globos įstaigų ilgalaikės socialinės globos paslaugų vieno asmens mėnesio kainos. Nustatyta, kad pvz.: Kėdainių socialinės globos namuose socialinės globos kaina asmeniui su negalia sudaro 1 270 Eur, asmeniui su sunkia negalia - 1 415 Eur⁶³, Jonavos globos namuose atitinkamai - 1 411 Eur ir 1 805 Eur⁶⁴, Raseinių rajono Blinstrubiškių socialinės globos namuose su negalia – 1 200 Eur, su sunkia negalia – 1 490 Eur⁶⁵.

Pagal Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenis⁶⁶, laikotarpiu nuo 2024-02-01 iki 2025-02-01 savivaldybių šalies vidurkis ilgalaikės socialinės globos vienam asmeniui per mėnesį sudarė: suaugusiam asmeniui su negalia - 1 442,06 Eur, suaugusiam asmeniui su sunkia negalia/senyo amžiaus asmeniui su sunkia negalia 1 612,08 Eur.

⁶¹ LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-06-25 įsakymas Nr. A1-426 „Dėl socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“

⁶² Dotnuvos slaugos namų socialinės globos kaina 2025 m.; Šėtos socialinio ir ugdymo centro globos kaina 2025 m.; Josvainių socialinio ir ugdymo centro globos kaina 2025 m.

⁶³ DUK - Kėdainių socialinės globos namai (žiūrėta 2025-12-02)

⁶⁴ Jonavos rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2025-02-20 Nr. ITS-18 „Dėl Jonavos rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamų prevencinių, bendrųjų, socialinės priežiūros, socialinės globos ir laikino atokvėpio paslaugų kainų patvirtinimo“

⁶⁵ <https://www.blinstrubiskiusgn.lt/paslaugos/paslaugu-kaina/> (žiūrėta 2025-12-02)

⁶⁶ <https://sppd.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialiniu-paslaugu-vidutines-kainos/iki-2025-m-vasario-1-d/> (žiūrėta 2025-12-02)

Teisės aktuose⁶⁷ apibrėžta, kad konkretus mokėjimo už socialines paslaugas dydis asmeniui (šeimai) turi būti nustatomas individualiai, atsižvelgiant į asmens (šeimos narių) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas ir asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų rūšį (4 pav.).

4 pav. Asmens mokėjimas už ilgalaikę socialinę globą

Ilgalaikė socialinė globa	80 proc. asmens pajamų + 100 proc. individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija + 1 proc. nuo turto, viršijančio gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą
----------------------------------	--

Audito metu nustatyta, kad asmenims, apgyvendinamiems ne Savivaldybės pavaldumo globos įstaigose, Socialinės paramos skyrius, vykdydamas asmens pajamų ir turto vertinimą, pildo dvi pažymas - asmens mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą ir asmens turto vertinimo pažymas (toliau – pažymos). Vertinimo metu analizuojama asmens informacija apie gaunamas pajamas, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija ir apskaičiuojamas asmens mokėjimo dydis, individualiai įvertinant asmens pajamas ir turimo turto dalis.

Tačiau Savivaldybės globos įstaigų asmens bylose pateikta tik asmens turto vertinimo pažyma. Pagal Metodikos 47 p⁶⁸. nuostatas asmens bylose taip pat turi būti Savivaldybės pažyma apie asmens mokėjimą už socialinę globą.

Vertindami asmens mokėjimo už ilgalaikės socialines paslaugas dydį, laikėmės nuostatos, kad dydis nustatytas ir įformintas teisingai. Patikrinta 100 proc. gavėjų bylų, turinčių turto (47 bylos). Patikrintos asmens mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą ir asmens turto vertinimo pažymos, kuriose apskaičiuojamas asmens mokėjimo už paslaugas dydis ir Savivaldybės kompensuojamų lėšų dydis.

Nustatyta, kad 13 bylų trūko reikalingos informacijos turto vertės ir mokesčio apskaičiavimui (nekilnojamojo turto registro centro pažymų, gyventojų registro duomenų bazės išrašų, nepatikslintos šeimos sudėties aplinkybės), todėl skaičiavimai atlikti nenuosekliai ir be aiškaus pagrindimo. Dėl šių priežasčių negalėjome įsitikinti turto vertės ir mokesčio apskaičiavimo teisingumu.

Atliekant globos kainos apskaičiavimus nėra sukurtos ir neveikia vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų kiekvieno asmens ilgalaikės globos mokėjimo už paslaugas ir Savivaldybės kompensuojamos sumos paskaičiavimo teisingumą.

Audito metu, organizuoto susitikimo su Socialinės paramos skyriaus darbuotojais metu, buvo aptarta asmens pajamų ir turto vertinimo tvarka.

Taip pat vertinome, ar asmens (šeimos) ir Savivaldybės tarpusavio teisės ir pareigos buvo reglamentuojamos rašytinėmis sutartimis. Visais tikrintais atvejais tarpusavio teisės ir pareigos buvo reglamentuotos rašytinėmis sutartimis. Tačiau sutarčių rengimo ir administravimo procese nustatyti neatitikimai:

⁶⁷ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024-06-11 įsakymas Nr. A1-397 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“; Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024-09-27 sprendimas Nr. TS-283 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas Kėdainių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁶⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais)

- ✓ paslaugų sutarties pavadinime nurodytas kito asmens vardas, pavardė;
- ✓ po turto mokesčio perskaičiavimo neatlikti sutarties pakeitimai;
- ✓ paslaugų sutartyje įrašytas neteisingas apgyvendinamos socialinės globos įstaigos pavadinimas;
- ✓ asmens byloje paslaugų sutartis be paslaugų gavėjo parašo.

Socialinės paramos skyrius turėtų sukurti vidaus kontrolės priemones, kurios padėtų užtikrinti tinkamą sutarčių sudarymą.

Socialinės paramos skyriaus komentaras:

– atsakingi darbuotojai nurodė, kad ilgalaikės socialinės globos administravimo ir skyrimo procese nustatytus neatitikimus galėjo lemti darbuotojų kaita, didelis darbo krūvis bei žmogiškosios klaidos.

2.3 Laukiančiųjų eilių sudarymui, teikiant ilgalaikės socialinės globos paslaugą, skiriama per mažai dėmesio

Kiekvienais metais dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų skyrimo į Savivaldybę kreipiasi vis daugiau asmenų (5 pav.)

5 pav. Ilgalaikės socialinės globos 2023-2025 m. I pusmečio rodikliai

Pavadinimas	2023 m.			2024 m.			2025 m.*		
	Poreikis	Gavo	Laukė	Poreikis	Gavo	Laukė	Poreikis	Gavo	Laukė
Suaugę asmenys su negalia (tame tarpe ir senyvo amžiaus asmenys)	113	87	26	132	93	39	91	52	39

*duomenys 2025-06-30

Šaltinis – Kėdainių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba pagal Kėdainių rajono socialinės paramos skyriaus duomenis

Ilgalaikės socialinės globos paslaugų laukimo laikas priklauso nuo pageidaujamos globos įstaigos – jeigu vietų nėra, reikia laukti laukiančiųjų eilėje. Audito atlikimo metu, gavus patikslintą informaciją, ilgalaikės socialinės globos eilėje laukė 36 asmenys: 11 – į Šėtos SUC, 11 – į Josvainių SUC ir 14 – į Dotnuvos SN, o į kitas globos įstaigas – dar 9 asmenys.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl asmenų, negavusių ilgalaikės socialinės globos paslaugų:

- Poreikį nustatantis socialinis darbuotojas, pildydamas klausimyną, pagal gavėjo (ar jo globėjo) pageidavimą įrašo pageidaujamą socialinių paslaugų įstaigą. Gavėjas informuojamas apie Savivaldybės biudžetinėse įstaigose esančias laukiančiųjų eiles, taip pat pasiteiraujama, ar jis nenorėtų socialinių paslaugų gauti kitose globos įstaigose. Asmenys atsisakydavo paslaugų kitose įstaigose ir sutikdavo laukti eilėje.

Ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumui ypač svarbus teisingas eilių į globos įstaigas sudarymas. Pagal Metodikos⁶⁹ 61 p., jei globos įstaigoje nėra laisvų vietų, asmuo įrašomas į savivaldybės mero nustatyta tvarka sudaromą asmenų eilę ilgalaikiai socialinei globai gauti.

⁶⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais)

Savivaldybėje nepatvirtinta tvarka, reglamentuojanti asmenų eilės sudarymą ilgalaikiai socialinei globai. Socialinės paramos skyriaus atsakingi specialistai nurodė, kad eilė sudaroma atsižvelgiant į prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti datą ir registracijos numerį. Informacija atnaujinama po kiekvieno Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos posėdžio, taip pat, kai asmuo apsigyvena globos įstaigoje⁷⁰.

Socialinės paramos skyriuje, susipažinę su praktine eilių sudarymo tvarka, nustatėme, kad laukiančiųjų asmenų eilės kiekvienai globos įstaigai sudaromos „Microsoft Word“ programoje. Lentelių formos saugomos darbuotojų darbo kompiuteriuose.

Audito metu neturėjome galimybės susipažinti su asmenų eilių pokyčiais sudaromose lentelėse, nes jose kaupiama informacija tik apie šiuo metu eilėje į globos įstaigą dar laukiančius asmenis.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl laukiančiųjų asmenų eilių sudarymo:

- Lentelėse yra kaupiama informacija tik apie eilėje į globos įstaigą dar laukiančius asmenis. Kai asmuo patenka į globos įstaigą, jo duomenys iš lentelės yra ištrinami ir nėra archyvuojami.

Siekiant užtikrinti tinkamą eilių sudarymo ir administravimo procedūrų skaidrumą, reikėtų įdiegti priemonės duomenų keitimo atsekamumui užtikrinti.

Audito ataskaitos 1.3 poskyryje analizuota Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija apie laukiančiųjų eilę socialines paslaugas gauti.

Socialinės paramos skyriuje vidutinės laukimo trukmės atskira apskaita nėra vedama, todėl negalėjome analizuoti, ar vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė ilgėja ar trumpėja. Savivaldybės tarybos patvirtintuose strateginiuose veiklos planuose nenustatytas kriterijus, pagal kurį būtų galima įvertinti vidutinę laukimo trukmę nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia/senovo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje, pvz., vidutinė laukimo trukmė dienomis.

Socialinės paramos skyriaus komentaras dėl laukimo trukmės:

- Laukimo trukmė nuo ilgalaikės socialinės globos skyrimo iki paslaugų gavimo suaugusiems asmenims su negalia/senovo amžiaus asmenims siekė apytikriai 2023-2024 m. 5-12 mėnesių, 2025 m. - 5 mėn.⁷¹ Laukimo trukmė pateikiama faktiškai apskaičiuojant dienas/mėnesius nuo sprendimo skirti ilgalaikę socialinę globą priėmimo iki siuntimo į įstaigą šioms paslaugoms gauti išrašymo dienos.

Audito metu negalėjome analizuoti ilgalaikės socialinės globos sustabdymo ar nutraukimo, nes Socialinės paramos skyriuje tokių sprendimų apskaita nėra vedama. Nepatenkintų prašymų dėl šios paslaugos nebuvo.

3. AR SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS NESUKELIA VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ KONFLIKTO?

Audito metu buvo analizuojama sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų skyrimo procedūra bei praktinis įgyvendinimas. Laikėmės nuostatos, kad ilgalaikės socialinės globos paslaugų skyrimo

⁷⁰ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos 2025-08-21 raštas Nr. AS-3000 „Dėl klausimyno pateikimo“

⁷¹ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos 2025-08-21 raštas Nr. AS-3000 „Dėl klausimyno pateikimo“

procedūra yra tinkama, kai sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos teikimo ir priėmimo funkcijos yra aiškiai atskirtos.

3.1. Sprendimų priėmimo procesas tobulintinas

Audituojamu laikotarpiu sprendimus dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo globos įstaigose priima Socialinės paramos skyriaus vedėjas⁷², atsižvelgdamas į Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos (toliau – Komisija) teikimą. Tačiau Socialinės paramos skyriaus vedėjas taip pat yra šios Komisijos pirmininkas⁷³. Situacija, kai Savivaldybės administracijos darbuotojas dalyvauja Komisijos veikloje ir tuo pačiu priima sprendimus, gali būti laikoma keliančia interesų konfliktą, gali kilti abejonių, ar asmuo išlieka nešališkas ir objektyvus, vertindamas Komisijos, kurios pirmininku jis pats yra, teikimą.

Audito metu nustatyta, kad Kėdainių bendruomenės socialinio centro (toliau – Centro) direktorius nenusišalino nuo sprendimo priėmimo dėl artimo asmens. Po to, kai Centro socialinis darbuotojas atliko asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimą, Centro direktorius pasirašė raštą su siūlymu skirti ilgalaikę socialinę globą savo artimam asmeniui⁷⁴.

Nustatyta, kad Savivaldybės sprendimų priėmimo procesas reikalauja tobulinimo. Rekomenduojama peržiūrėti komisijos sudėtį ir sprendimų priėmimo funkcijų pasiskirstymą.

4. AR TINKAMAI VYKDOMA SAVIVALDYBĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ VEIKLA?

Socialinę globą teikia socialinės globos įstaigos, kurių veiklos sritis yra socialinių paslaugų teikimas, teikiama socialinė globa atitinka socialinės globos normas ir turi galiojančią licenciją⁷⁵.

Globos įstaigose teikiama socialinė globa senyvo amžiaus asmenims/suaugusiems asmenims su negalia finansuojama iš Savivaldybės biudžeto lėšų, o asmenims su sunkia negalia – iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

Vadovaujantis globos įstaigų pateiktais duomenimis, finansavimo informacija pateikiama ataskaitos 4 priede.

Laikėmės nuostatos, kad globos įstaigos veikla atitinka reikalavimus, kai:

- ✓ globos įstaigos turi licenciją teikti socialinę globą, o paslaugos teikiamos pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių;
- ✓ globos įstaigos, teikiančios socialinės globos paslaugas, nesusiduria su darbuotojų trūkumu, t. y. neužimtų (laisvų) pareigybių skaičius neviršijo 10-15 proc.;

⁷² Kėdainių rajono savivaldybės mero 2023-06-20 potvarkis Nr. MP1-166 „Dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį nustatančių socialinių darbuotojų skyrimo ir sprendimo priėmimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁷³ Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-06-26 įsakymas Nr. AD-1-599 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinės globos įstaigose komisijos sudarymo“; Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2025-08-06 įsakymas Nr. AD-1-801 „Dėl asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“

⁷⁴ Kėdainių bendruomenės socialinio centro 2025-03-13 raštas Nr. S-233

⁷⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais)

- ✓ globos įstaigose nustatyta aiški gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarka.

4.1 Socialinės paslaugos teikiamos ne pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių

Audito metu tikrintos globos įstaigos⁷⁶ turėjo licencijas teikti socialinių paslaugų gavėjams licencijuotas socialinės globos paslaugas.

Nustatyta, kad dvejose globos įstaigose⁷⁷ socialinių paslaugų gavėjų skaičius viršijo įstaigų planinį turimų vietų skaičių, t. y. buvo teikiamos paslaugos daugiau gavėjų, nei leidžia licencijuotas vietų skaičius. Josvainių SUC vietų skaičius – 40, o 2025-06-30 paslaugos buvo teikiamos 46 asmenims, Šėtos SUC vietų skaičius – 40, o paslaugas buvo teikiamos – 43.

Šėtos socialinio ir ugdymo centro komentaras dėl gavėjų skaičiaus

- Licencija socialinei globai teikti išduota 2018-09-04. Pildant klausimyną licencijai, turėjome numatyti planinį paslaugų gavėjų skaičių pagal gyvenamą plotą vienam asmeniui. Paskaičiuota, kad galėsime apgyvendinti 40 gyventojų. Atsiradus poreikiui, didėjant pageidaujančių apsigyventi asmenų skaičiui, 2 vienviečius kambarius, kadangi kambarių plotai pagal globos normas atitiko kaip dviviečiai, įrengėme 2 dviviečius kambarius. Perkėlus administraciją ir kineziterapeuto kabinetą į antrą pastato aukštą, buvo įsteigtos dar 2 papildomos vietos paslaugų gavėjams.

Josvainių socialinio ir ugdymo centro komentaras dėl gyventojų skaičiaus

- Įstaigoje yra 40 vietų paslaugų gavėjams su ilgalaike (trumpalaike) socialine globa. Per 2023-2024 metus savarankiškuose gyvenimo namuose mirė keturi gyventojai. Kambariai liko tušti. Poreikio apsigyventi savarankiškuose namuose nebuvo. Eilėje laukiančių paslaugų gavėjų buvo 13 asmenų. Kad sumažinti eilę ir padengti kitas išlaidas (šildymas, bendrų plotų elektra vandentiekis, kanalizacija, aptarnaujančio personalo darbo užmokestis, valstybinio socialinio draudimo įmokos) ir užpildyti tuščius kambarius, buvo priimti paslaugų gavėjai su ilgalaike (trumpalaike) socialine globa. 2025-06-30 paslaugų gavėjų skaičius buvo 46, o 2025-08-13 – 43 paslaugų gavėjai. Į įstaigą nebus priimami paslaugų gavėjai kol nesumažės skaičius iki 40 asmenų. 2025-12-08 gauta patikslinta informacija, kad ilgalaikė socialinė globa teikiama pagal globos įstaigos licencijoje nustatytą vietų skaičių – 40 gavėjų.

Toks paslaugų teikimas, viršijant licencijoje numatytą vietų skaičių, neatitinka socialinės globos įstaigų licencijavimo tvarkos reikalavimų⁷⁸.

Socialinės globos kokybės vertinimą, licencijų socialinei globai išdavimą, sustabdymą ar naikinimą atlieka Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos⁷⁹.

4.2 Užtikrinamas pakankamas socialines paslaugas organizuojančių ir teikiančių darbuotojų skaičius

Siekiant nustatyti, ar globos įstaigos nesusiduria su darbuotojų trūkumu, buvo peržiūrėti pareigybių sąrašai ir palygintas patvirtintas pareigybių skaičius su užimtu pareigybių skaičiumi. Palyginimui

⁷⁶ Dotnuvos slaugos namai, Šėtos socialinis ir ugdymo centras, Josvainių socialinis ir ugdymo centras

⁷⁷ Šėtos socialinis ir ugdymo centras, Josvainių socialinis ir ugdymo centras

⁷⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-12-31 įsakymas Nr. A1-684 „Dėl socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

⁷⁹ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-02-20 įsakymas Nr. A1-46 „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

pateikiame globos įstaigų gautus duomenis pagal pagrindines profesines grupes, susijusias su ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimu (5 priedas).

Susipažinus su pateiktais duomenimis, nustatyta, kad globos įstaigos nesusiduria su darbuotojų, teikiančių ilgalaikės socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims/suaugusiems asmenims su negalia, trūkumu.

Su santykinai nedideliu darbuotojų trūkumu susiduria Dotnuvos slaugos namai. Kineziterapeuto (0,5 pareigybės) ir gydomojo masažo specialisto (0,5 pareigybės) paslaugas įsigyja viešųjų pirkimų būdu, kadangi neatsiranda norinčių užimti šias pareigybes. Darbo skelbimas skelbiamas globos įstaigos interneto svetainėje⁸⁰, taip pat apie laisvas pareigybes pranešta Užimtumo tarnybai prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Globos įstaigų teigimu, problemų, apimančių ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims/suaugusiems asmenims su negalia organizavimą, nėra.

4.3 Globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarkose trūksta išsamumo

Socialinės globos normų aprašas⁸¹ numato, kad socialinės globos įstaigos turi reglamentuoti, kaip bus tvarkomos, saugomos ir naudojamos suaugusių asmenų su negalia/senyvo amžiaus asmenų asmeninės lėšos, turtas bei dokumentai. Tai būtina siekiant užtikrinti skaidrumą ir atsakomybę.

Audito metu, susipažinus su globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarka, nustatyta, kad tiek Šėtos⁸² SUC, tiek Josvainių⁸³ SUC galiojantys teisės aktai neužtikrina tinkamos gyventojų asmeninių lėšų ir materialinių vertybių apskaitos bei saugumo. Vidaus tvarkose trūksta išsamumo – atsakingų asmenų paskyrimo ir jų atsakomybės, kontrolės ir priežiūros, nepateiktos detalios apskaitos procedūros, ginčų ir pažeidimų sprendimo tvarka bei procedūros.

Tokių tvarkų ir kontrolės nustatymas yra būtinas siekiant užtikrinti gyventojų teisių ir turto apsaugą, laikytis teisės aktų reikalavimų, užkirsti kelią neteisėtam lėšų panaudojimui bei sudaryti sąlygas atsakomybei nustatyti.

Audito metu patikrinus gyventojų asmeninių lėšų saugojimą nustatyta:

- ✓ Šėtos SUC neužtikrinama tinkama asmens duomenų apsauga, faktinė pinigų apskaita atliekama žymint sąsiuvinyje, o inventorizacija neatliekama.

⁸⁰ <https://dotnuvosslaugosnamai.lt/index.php/lt/administracine/darbo-pasiulymai> (žiūrėta 2025-11-28)

⁸¹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-02-20 įsakymas Nr. A1-46 „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

⁸² Šėtos socialinio ir ugdymo centro direktoriaus 2016-12-20 įsakymas Nr. V-97 patvirtinta Šėtos socialinio ir ugdymo centro gyventojų pinigų ir kitų materialinių vertybių laikymo ir saugojimo tvarkos aprašas

⁸³ Josvainių socialinio ir ugdymo centro direktoriaus 2020-04-20 įsakymu Nr. V1-31 patvirtinta Gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir jų apskaitos tvarka

- ✓ Dotnuvos SN gyventojų asmeninės lėšos saugomos pagal nustatytą tvarką⁸⁴, o lėšų inventorizacija atliekama kiekvieną mėnesį⁸⁵.
- ✓ Josvainių SUC atsakingi darbuotojai nurodė, kad gyventojų poreikio asmeninių lėšų saugojimui nebuvo.

Vertinome, ar globos įstaigose nustatyta tvarka dėl gyventojų asmens bylų saugojimo, archyvavimo ir naikinimo. Susipažinus su globos įstaigų patvirtintais dokumentacijos planais⁸⁶ nustatyta:

- ✓ Šėtos SUC ir Dotnuvos SN dokumentacijos planuose šių bylų saugojimo terminas yra 10 metų.
- ✓ Josvainių SUC gyventojų asmens bylos nėra įtrauktos į dokumentacijos planą ir jų saugojimo terminas nėra patvirtintas.

Pasibaigus nustatytiems saugojimo terminams, globos įstaigose sprendimai dėl gyventojų asmens bylų naikinimo nebuvo priimti. Tokie sprendimai yra būtini, siekiant užtikrinti dokumentų apskaitą ir asmens duomenų apsaugą.

⁸⁴ Dotnuvos slaugos namų direktoriaus 2020-05-25 įsakymu Nr. V-39 patvirtinta Dotnuvos slaugos namų gyventojų pinigų, turto, dokumentų apskaitos, naudojimo ir saugojimo tvarkos aprašas (su vėlesniais pakeitimais)

⁸⁵ Dotnuvos slaugos namų 2025-09-30 gyventojų pinigų registrų likučių sąrašas

⁸⁶ Šėtos socialinio ir ugdymo centro 2025 m. dokumentacijos planas; Josvainių socialinio ir ugdymo centro 2025 m. dokumentacijos planas; Dotnuvos slaugos namų 2025 m. dokumentacijos planas

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo data
Savivaldybės administracijai			
1. Siekiant didinti paslaugų prieinamumą ir informatyvumą:			
1.1	atnaujinti Savivaldybės interneto svetainėje informaciją apie ilgalaikes socialines paslaugas.	Atnaujinti Savivaldybės interneto svetainėje informaciją apie ilgalaikes socialines paslaugas. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30
1.2	informaciją skelbti ir vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.	Kartu su Kėdainių bendruomenės socialiniu centru parengti informacinį lankstinuką apie ilgalaikės socialinės globos paslaugą. Išsiųsti socialines paslaugas teikiančioms ir sveikatos priežiūros įstaigoms, seniūnijoms, paskelbti savivaldybės interneto svetainėje bei vietos spaudoje. Informaciją peržiūrėti ir atnaujinti pasikeitus teisiniam reguliavimui. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30
1.3	sudaryti ir tikslinti nuasmenintus duomenis apie asmenis, laukiančius ilgalaikės socialinės globos vietos globos įstaigose, kiekvieną kartą priėmus sprendimus, turinčius įtakos laukiančiųjų eilei.	Sudaryti ir savivaldybės interneto svetainėje skelbti nuasmenintus asmenų, įtrauktų į eilę ilgalaikėi socialinei globai gauti, duomenis. Duomenis atnaujinti kiekvieną kartą priėmus sprendimą dėl asmens įtraukimo, išbraukimo ar eilės pasikeitimo, ne vėliau kaip per 10 darbo dienas. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30

2.	Siekiant užtikrinti vieningą ir aiškų socialinių paslaugų poreikio nustatymo bei skyrimo teisinį reguliavimą, orientuotą į paslaugų prieinamumo gerinimą, parengti Savivaldybės teisės aktus, reglamentuojančius asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarką.	Parengti Savivaldybės teisės aktus, reglamentuojančius asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarką. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30
3.	Siekiant užtikrinti teisingą turto vertės ir mokesčio apskaičiavimą, sutarčių sudarymą, užtikrinti, kad bylose būtų surenkama ir patikrinama visa būtina informacija, nustatant aiškias vidaus kontrolės priemones šios informacijos teisingumui ir skaičiavimo pagrįstumui.	Peržiūrėti ilgalaikės socialinės globos gavėjų, turinčių mokėti turto mokesį, bylas, siekiant užtikrinti teisingą turto vertės ir mokesčio apskaičiavimą. Asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše nustatyti vidaus kontrolės priemones ir užtikrinti dvigubą patikrinimą (4 akių principas): pirmasis darbuotojas patikrina gautus duomenis iš Kėdainių bendruomenės socialinio centro, atlieka asmens finansinių galimybių mokėti už socialinę globą vertinimą, antrasis patikrina duomenų teisingumą ir pagrįstumą. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30
4.	Siekiant užtikrinti sprendimų priėmimo skaidrumą, peržiūrėti ir atnaujinti sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo priėmimo procedūras, numatant funkcijų atskyrimą tarp Asmenų apgyvendinimo rajono savivaldybės globos įstaigose komisijos veiklos ir galutinio sprendimo dėl ilgalaikės socialinės globos priėmimo.	Peržiūrėti ir atnaujinti sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo priėmimo procedūras. Atsakingas Socialinės paramos skyriaus vedėjas.	2026-06-30
Šėtos socialiniam ir ugdymo centrui			
5.	Siekiant apsaugoti gyventojų teises ir turtą, atnaujinti teisės aktus dėl gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių tvarkymo bei apskaitos.	Atnaujinti gyventojų asmeninių piniginių lėšų ir kitų materialinių vertybių saugojimo, naudojimo ir	2026-03-01

		apskaitos tvarkos aprašą. Atsakingas direktorius.	
6.	Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų asmens bylų tvarkymą, atlikti pasibaigusio saugojimo termino dokumentų atranką ir parengti naikinimo aktus.	Atlikti pasibaigusio saugojimo termino dokumentų atranką ir parengti bylų naikinimo aktą. Atsakingas direktorius.	2026-05-30
Josvainių socialiniam ir ugdymo centrui			
7.	Siekiant tinkamai organizuoti ilgalaikę socialinę globą, peržiūrėti teikiamų paslaugų apimtis ir užtikrinti, kad jos atitiktų galiojančią licenciją.	Sumažinti paslaugų gavėjų skaičių iki 40. Atsakingas direktorius.	Iki 2026-12-30
8.	Siekiant apsaugoti gyventojų teises ir turtą, atnaujinti teisės aktus dėl gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių tvarkymo bei apskaitos.	Atnaujinti 2020-04-20 patvirtintą direktoriaus įsakymu Nr.V1-31 Gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir jų apskaitos tvarką. Atsakingas direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams.	Iki 2026-02-15
9.	Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų bylų apskaitą, patikslinti dokumentacijos planą, nustatant gyventojų bylų saugojimo terminus, ir, pasibaigus šiems terminams, priimti sprendimus dėl bylų naikinimo.	Papildyti 2026 m. dokumentacijos planą. Atsakingas administratorius.	Iki 2026-01-30
Dotnuvos slaugos namams			
10.	Siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų asmens bylų tvarkymą, atlikti pasibaigusio saugojimo termino dokumentų atranką ir parengti naikinimo aktus.	Pasibaigusio saugojimo termino gyventojų asmens bylų dokumentų atranka ir naikinimo aktų parengimas. Atsakingi vykdytojai: direktorius, vyr. socialinis, administratorius.	2026-09-30
Kėdainių bendruomenės socialiniam centrui			
11.	Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų teikimo dokumentų registravimo atsekamumą, patikslinti dokumentacijos planą, įtraukiant	Dokumentacijos plano patikslinimas. Atsakingas direktorius.	2026-01-31

	trūkšamus registrus pagal pildomų dokumentų pavadinimus.		
--	--	--	--

Savivaldybės kontrolierė

Asta Žukauskienė

Vyriausioji specialistė (audito grupės vadovė)

Laimutė Paškevičienė

Vyriausioji specialistė (audito grupės narė)

Audronė Kavaliauskienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas“ 1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Įstatymas - Socialinių paslaugų įstatymas

Savivaldybė – Kėdainių rajono savivaldybė

Administracija – Kėdainių rajono savivaldybės administracija

Socialinės paramos skyrius – Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius

Metodinės rekomendacijos - Socialinių paslaugų planavimo metodinėmis rekomendacijos

Komisija - Asmenų apgyvendinimo rajono savivaldybės socialinės globos įstaigose komisijos

Prašymas (SP-8) - Prašymas-paraiška socialinėms paslaugoms gauti

Socialinės globos poreikio nustatymo metodika - Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika

Metodika – Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašo, senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika ir socialinės globos poreikio vaikui su negalia nustatymo metodika

Centras - Kėdainių bendruomenės socialinis centras

Globos įstaigos – Dotnuvos slaugos namai, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, Šėtos socialinis ir ugdymo centras

Dotnuvos SN - Dotnuvos slaugos namai

Šėtos SUC - Šėtos socialinis ir ugdymo centras

Josvainių SUC - Josvainių socialinis ir ugdymo centras

Tvarkos aprašas – LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas

Mokėjimo tvarkos aprašas - Mokėjimo už socialines paslaugas Kėdainių rajono savivaldybėje tvarkos aprašas

Planas – Kėdainių rajono savivaldybėje veikiančių socialinių paslaugų teikėjų 2025 m. vertinimo planas

Pažymos - asmens mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą ir asmens turto vertinimo pažymas.

Ilgalaikė socialinė globa – asmeniui teikiama nuolatinė specialistų pagalba, apimanti gyvybiškai svarbių funkcijų palaikymą ir (ar) savarankiškumo ugdymą.

Suaugęs asmuo su negalia - suaugęs asmuo, kuriam Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis ir kurio galimybės ir pajėgumai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime yra riboti.

Suaugęs asmuo su sunkia negalia - suaugęs asmuo, kuriam pagal Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis arba trečio lygio poreikis dėl protinio atsilikimo ar psichikos sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti

Senyvo amžiaus asmuo - sukakęs socialinio draudimo senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar Kėdainių rajono savivaldybėje ilgalaikės socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumo užtikrinimo funkcija yra organizuojama tinkamai ir efektyviai.

Audituojami subjektai - Kėdainių rajono savivaldybės administracija ir savivaldybės globos įstaigos (Dotnuvos slaugos namai, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, Šėtos socialinis ir ugdymo centras), teikiančios ilgalaikės socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims.

Audito objektas - ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas (Kėdainių rajono savivaldybei pavaldžiose įstaigose).

Audituojamas laikotarpis - 2023-2024 m. ir 2025 m. I pusmetis.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁸⁷.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ✓ ar Kėdainių rajono savivaldybėje sukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą;
- ✓ ar tinkamai ir laiku organizuotas ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas, užtikrinantis reikalingų paslaugų prieinamumą.

Audito metu pateikėme klausimą, apie ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumą, Savivaldybės administracijai ir Savivaldybės globos įstaigoms - Dotnuvos SN, Josvainių SUC, Šėtos SUC. Rinkome informaciją Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės globos įstaigose. Bendravome su atsakingais asmenimis, atsakingais už ilgalaikės socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia/senyvo amžiaus asmenims teikimą ir administravimą.

Audito apribojimai – visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. AR SKIRIAMAS PAKANKAMAS DĖMESYS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMUI IR VIEŠINIMUI?		

⁸⁷ INTOSAI tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“ | Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė

<p>1.1. Socialinių paslaugų poreikio ir teikimo apimčių prognozavimui trūksta tikslumo</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Vietos savivaldos įstatymą, Strateginio valdymo įstatymą, Asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašą, Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymą „Dėl socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Savivaldybės strateginį plėtros planą, Savivaldybės strateginius veiklos planus, Savivaldybės socialinių paslaugų planus, administracijos direktoriaus metinės veiklos ataskaitas, Socialinių paslaugų planavimo metodiką, metodines rekomendacijas, Socialinės paramos nuostatus, Valstybės audito ataskaitą “Asmenų su negalia socialinė integracija“, Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus. <u>Duomenų analizė:</u> analizavome socialinių paslaugų teikimo infrastruktūrą pagal paslaugų rūšis, socialinės paramos skyriaus sukauptus duomenis, administracijos direktoriaus veiklos ataskaitas, globos įstaigų atliktas apklausas, lyginome socialinių paslaugų planus su globos įstaigų programų vykdymo ataskaitomis <u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti ar: planuodama socialines paslaugas, identifikuoja visus senyvo amžiaus asmenis ir suaugusius asmenis su negalia, kuriems reikalingos socialinės paslaugos; Socialinės paramos skyrius ir globos įstaigos vertina ir analizuoja gyventojų, paslaugų gavėjų poreikius, vykdydamos apklausas dėl socialinių paslaugų kokybės; bendradarbiauja su kitomis institucijomis, įstaigomis, organizacijomis siekdama identifikuoti asmenis, kuriems galimai reikalingos socialinės paslaugos.</p>
<p>1.2. Ilgalaikės socialinės globos paslaugų organizavimui turi būti skiriama daugiau dėmesio</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašą, Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimus, Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, Mokėjimo už socialines paslaugas Kėdainių rajono savivaldybėje tvarkos aprašą, Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos nuostatus, administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus <u>Duomenų analizė:</u> lyginome Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą su savivaldybėje patvirtintu Mokėjimo tvarkos aprašu, analizavome 2023-2025 m asmenų, pradėjusių gauti ilgalaikes socialines paslaugas, bylose esančius duomenis. <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms. <u>Pokalbiai.</u> Su socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti ar: Savivaldybės taryba ir Savivaldybės administracija sudarė pakankamas sąlygas ilgalaikės socialinės globos organizavimui Savivaldybėje.</p>
<p>1.3. Informacijos viešinimui ir prieinamumui apie ilgalaikę socialinę globą trūksta išsamumo ir aiškumo</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašą, Socialinių paslaugų planavimo metodiką, LR Specialiųjų tyrimų tarnybos skelbiamą informaciją internete (ataskaitas), Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus <u>Duomenų analizė:</u> Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informaciją ir lyginome su Socialinių paslaugų įstatyme numatytais reikalavimais, analizavome kitų savivaldybių interneto svetainėse pateiktą informaciją, nustatėme gerosios praktikos pavyzdžius. <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms. <u>Pokalbiai.</u> Su socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigos atsakingais darbuotojais</p>	<p>Įvertinti ar Savivaldybė: viešinama savo interneto svetainėje aktualią informaciją apie jos teritorijoje veikiančius socialinių paslaugų teikėjus, paslaugų rūšis, globos įstaigas, teikiančias ilgalaikės socialinės globos paslaugas, jų licencijas, paslaugų kainas, vietų skaičių, teisės aktus, reikalingus ilgalaikiai socialinei paslaugai gauti.</p>

2. AR SUDARYTOS SĄLYGOS ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS SENYVO AMŽIAUS IR SUAUGUSIEMS ASMENIMS SU NEGALIA LAIKU GAUTI SOCIALINES PASLAUGAS?

<p>2.1. Ilgalaikės socialinės globos administravimas turi trūkumų</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Dokumentų ir archyvų įstatymą, Vidaus administravimo dokumentų saugojimo terminų rodyklę, globos įstaigų dokumentacijos planus, Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą, Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodiką, administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus <u>Duomenų analizė:</u> analizavome asmens pateikiamų prašymų-paraiškų socialinėms paslaugoms gauti priėmimo ir registravimo procedūros praktinį įgyvendinimą, Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formų pildymą, sprendimų skirti ilgalaikę socialinę globą priėmimą, Prašymų-paraiškų socialinėms paslaugoms gauti (PP) ir Pagalbos į namus paslaugų teikimo sutarčių, susitarimų (PS) registrų pildymą. Analizavome 2023-2025 m asmenų, pradėjusių gauti ilgalaikes socialines paslaugas, bylose esančius duomenis. <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms. <u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus, globos įstaigų, Kėdainių bendruomenės socialinio centro atsakingais darbuotojais</p>	<p>Įvertinti ar ilgalaikė socialinė globa skiriama tinkamai ir laiku.</p>
<p>2.2. Asmens mokėjimo už socialines paslaugas dydžio nustatymui ir taikymui trūksta nuoseklumo</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Savivaldybės tarybos patvirtintus maksimalių socialinės priežiūros, socialinės globos ir laikino atokvėpio paslaugos išlaidų finansavimo Kėdainių rajono savivaldybės gyventojams dydžius, patvirtintas teikiamų paslaugų kainas, Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašą, Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus. <u>Duomenų analizė:</u> analizavome asmens mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą ir asmens turto vertinimo pažymą, turto vertės ir mokesčio apskaičiavimo sutarčių administravimo teisingumą. Analizuotos 47 gavėjų bylos, kurie turi turto. <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms. <u>Pokalbiai.</u> Su socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti ar vertina asmens mokėjimo už ilgalaikes socialines paslaugas dydį.</p>
<p>2.3. Laukiančiųjų eilių sudarymui, teikiant ilgalaikės socialinės globos paslaugą, skiriama per mažai dėmesio</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą, Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus. <u>Duomenų analizė:</u> analizavome ilgalaikės socialinės globos 2023-2025 m. I pusb. rodiklius, Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamą informaciją apie laukiančiųjų eilę socialines paslaugas gauti, sudarytus sąrašus. <u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms. <u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	<p>Įvertinti ar sudaroma laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilė.</p>

3. AR SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS NESUKELIA VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ KONFLIKTO?

3.1. Sprendimų priėmimo procesas tobulintinas	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą, administracijos užpildytus klausimynus, Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį nustatančių socialinių darbuotojų skyrimo ir sprendimo priėmimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo tvarkos aprašą, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus, Kėdainių bendruomenės socialinio centro raštus, Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus.</p> <p><u>Duomenų analizė:</u> analizavome sprendimus dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo, Asmenų apgyvendinimo socialinių paslaugų įstaigose komisijos protokolus.</p> <p><u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms.</p> <p><u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus ir Kėdainių bendruomenės centro atsakingais darbuotojais.</p>	Įvertinti ar sprendimų dėl ilgalaikės socialinės globos teikimo ir priėmimo funkcijos yra aiškiai atskirtos.
4. AR TINKAMAI VYKDOMA SAVIVALDYBĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ VEIKLA?		
4.1. Socialinės paslaugos teikiamos ne pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, socialinės globos įstaigų licencijavimo taisykles, socialinės globos normų aprašą, Savivaldybės administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus.</p> <p><u>Duomenų analizė:</u> lyginome, ar atitinka licencijose numatytas vietų skaičius su socialinės globos įstaigose teikiamomis paslaugomis.</p> <p><u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms.</p> <p><u>Pokalbiai.</u> Su socialinės paramos skyriaus darbuotojais, globos įstaigos darbuotojais</p>	Įvertinti ar globos įstaigos turi licenciją teikti socialinę globą, o paslaugos teikiamos pagal licencijoje nustatytą gavėjų vietų skaičių.
4.2. Užtikrinamas pakankamas socialines paslaugas organizuojančių ir teikiančių darbuotojų skaičius	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus</p> <p><u>Duomenų analizė:</u> palyginome globos įstaigų gautus duomenis pagal pagrindines profesines grupes, susijusias su ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimu.</p> <p><u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms.</p> <p><u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	Įvertinti ar globos įstaigos, teikiančios socialinės globos paslaugas, nesusiduria su darbuotojų trūkumu, t. y. neužimtų (laisvų) pareigybių skaičius neviršijo 10-15 proc;
4.3. Globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarkose trūksta išsamumo	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome: Socialinių paslaugų įstatymą, socialinės globos normų aprašą, globos įstaigose gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarkas, globos įstaigų dokumentacijos planus, administracijos ir globos įstaigų užpildytus klausimynus</p> <p><u>Duomenų analizė:</u> analizavome dokumentacijos planus ir sudaromas bylas, tikrinome gyventojų asmeninių lėšų saugojimą globos įstaigose.</p> <p><u>Apklausa:</u> Parengėme ir teikėme klausimyną Socialinės paramos skyriui ir globos įstaigoms.</p> <p><u>Pokalbiai.</u> Su Socialinės paramos skyriaus ir globos įstaigų atsakingais darbuotojais.</p>	Įvertinti ar globos įstaigose nustatyta aiški ir patvirtinta gyventojų asmeninių lėšų ir kitų materialinių vertybių laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarka.

Socialinių paslaugų teikimo infrastruktūra pagal paslaugų rūšis

1. Bendrosios paslaugos:

- 1.1. Informavimas, konsultavimas – visos socialines paslaugas teikiančios įstaigos bei organizacijos;
- 1.2. Tarpininkavimas ir atstovavimas – Kėdainių pagalbos šeimai centras, Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Dotnuvos slaugos namai, Šėtos socialinis ir ugdymo centras, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, kaimiškos seniūnijos, nevyriausybinės organizacijos;
- 1.3. Maitinimo organizavimas – Kėdainių bendruomenės socialinės centras, seniūnijos; nevyriausybinės organizacijos;
- 1.4. Transporto organizavimas – nevyriausybinės organizacijos (Kėdainių rajono neįgaliųjų draugija, Kėdainių rajono paraplegikų asociacija), Kėdainių bendruomenės socialinis centras;
- 1.5. Sociokultūrinės paslaugos – Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Kėdainių pagalbos šeimai centras, nevyriausybinės organizacijos.
- 1.6. Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas – Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Kėdainių pagalbos šeimai centras, Pagirių daugiafunkcinis centras, Paaluonio, Pajieslio bendruomenės centrai, Tiskūnų bendruomenės socialinių paslaugų ir verslo centras, asociacija „Kėdainių samariečiai“.
- 1.7. Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne – Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Kėdainių pagalbos šeimai centras, nevyriausybinės organizacijos.

2. Specialiosios paslaugos:

- 2.1. Pagalba į namus – Kėdainių bendruomenės socialinis centras; VšĮ Nacionalinis socialinis integracijos centras; asociacija „Kėdainių samariečiai“, VšĮ Kauno globa, VšĮ „Socialinė sinergija“.
- 2.2. Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas – Kėdainių pagalbos šeimai centras, Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Kauno arkivyskupijos „Caritas“.
- 2.3. Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose – Kėdainių pagalbos šeimai centras, VšĮ Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims, Josvainių socialinis ir ugdymo centro savarankiško gyvenimo namų senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims padalinys, VšĮ Langakių savarankiško gyvenimo namai, Krakių Švento apaštalo evangelisto Mato bažnyčios parapijos Šv. Mergelės Marijos savarankiško gyvenimo senelių namai.
- 2.4. Intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba – Kėdainių r. Moterų krizių centras, Kėdainių pagalbos šeimai centras, Kėdainių bendruomenės socialinis centras.
- 2.5. Laikinas apnakvindinimas – Kėdainių bendruomenės socialinis centras.
- 2.6. Vaikų dienos socialinė priežiūra – Kėdainių pagalbos šeimai centras, VšĮ „Laiptai į viltį“, labdaros ir paramos fondas „Tavo svajonė“, Gudžiūnų bendruomenės centras, Ažytėnų bendruomenės centras, asociacija „Trinus“, Tiskūnų bendruomenės centras, VšĮ Alternatyvaus ugdymo centras, asociacija „Lietaus vaikai“, šeimų asociacija „Irvidora“.
- 2.7. Apgyvendinimas krizių centruose – Kėdainių pagalbos šeimai centras, Kėdainių bendruomenės socialinis centras.
- 2.8. Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti – Kėdainių pagalbos šeimai centras.
- 2.9. Socialinė priežiūra šeimoms – Kėdainių pagalbos šeimai centras.
- 2.10. Socialinių dirbtuvių paslauga – VšĮ Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims.
- 2.11. Laikinas atokvėpis – Kėdainių socialinės globos namai, Kėdainių bendruomenės socialinis centras.
- 2.12. Dienos socialinė globa – Kėdainių bendruomenės socialinis centras, Kėdainių socialinės globos namai, VšĮ nacionalinis socialinis integracijos centras, VšĮ Kauno globa.
- 2.13. Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa – Dotnuvos slaugos namai, Šėtos socialinis ir ugdymo centras, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, Kėdainių socialinės globos namai, VšĮ „Ginkosta“. Sudarytos sutartys dėl ilgalaikės socialinės globos: Aknystos socialinės globos namai, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai, Skėmų socialinės globos namai, Jotainių socialinės globos namai, Socialinės globos centras „Vija“, Visagino socialinės globos namai, Prienų globos namai, VšĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras, VšĮ „Namučiai Jums“, VšĮ Ežerėlio slaugos namai, VšĮ Muniškių globos namai, MB „Perpetuus“, VšĮ „IMS projektai“, VšĮ „Šermukšnio namai“, Suvalkijos globos namai, Kalvarijos socialinės globos namai, VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras, VšĮ Skuodo globos namų Bendruomeninių vaikų globos namų padalinys, VšĮ Miežiškių bendruomeniniai vaikų globos namai, VšĮ „Atsigręžk į vaiką“, VšĮ „Valsta“, Skalvijos namai, LPF „Nemuno krašto vaikai“ filialas Vilkių vaiko ir šeimos gerovės centras, Kėdainių pagalbos šeimai centro Bendruomeniniai vaikų globos namai, VšĮ Marijampolės vaiko tėviškės namai, Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai.
- 2.14. Socialinė reabilitacija asmenims su negalia bendruomenėje – Kėdainių rajono neįgaliųjų draugija, Kėdainių rajono paraplegikų asociacija, VšĮ LASS pietvakarių centras, Lietuvos kurčiųjų draugijos Kėdainių skyrius ir VšĮ Gyvenimo namai sutrikusio intelekto asmenims.
- 2.15. Palydėjimo paslauga jaunuoliams – Kėdainių pagalbos šeimai centras.

Audito ataskaitos „Ilgalaikės socialinės
globos suaugusiems asmenims su negalia
ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas“ 4 priedas

Informacija apie Savivaldybės biudžetinių globos įstaigų gavėjų skaičių ir gautas pajamas (Eur, tūkst.)

Dotnuvos slaugos namai								
Metai	Gavėjų skaičius, iš jų:	Su sunkia negalia	Su negalia	Senyvo amžiaus asmenys	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose, iš jų:	Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija (slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija)	Savivaldybės biudžeto lėšos	Iš valstybės biudžeto dotacijų skiriamos lėšos
2023-12-31	49	44	5	0	356,2	132,2	355,2	172,5
2024-12-31	48	37	11	0	418,6	173,2	363,2	201,2
2025-11-01	50	46	4	0	332,1	192,0	223,3	176,5
Josvainių socialinis ir ugdymo centras								
Metai	Gavėjų skaičius (+savarankiško gyvenimo namų gyventojai), iš jų:	Su sunkia negalia	Su negalia	Senyvo amžiaus asmenys	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose, iš jų:	Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija (slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija)	Savivaldybės biudžeto lėšos	Iš valstybės biudžeto dotacijų skiriamos lėšos
2023-12-31	41 (+9)	25	16	0	257,3	60,1	389,3	115,7
2024-12-31	44 (+6)	31	13	0	310,3	92,3	445,8	138,6
2025-11-01	43 (+6)	30	13	0	344,4	117,1	343,1	111,8
Šėtos socialinis ir ugdymo centras								
Metai	Gavėjų skaičius, iš jų:	Su sunkia negalia	Su negalia	Senyvo amžiaus asmenys	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose, iš jų:	Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija (slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija)	Savivaldybės biudžeto lėšos	Iš valstybės biudžeto dotacijų skiriamos lėšos

2023-12-31	42	35	7	0	252,6	93,6	434,6	141,9
2024-12-31	44	40	4	0	294,5	131,0	450,6	181,9
2025-11-01	41	38	3	0	279,9	146,9	362,9	136,4

Pareigybės, susijusios su ilgalaikėmis socialinės globos paslaugomis

Dotnuvos slaugos namai							
Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	2023-12-31		2024-12-31		2025-06-30	
		Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius
1.	Vyriausiasis socialinis darbuotojas	0,5	-	1	1	1	1
2.	Socialinis darbuotojas	2	2	2	2	2	2
3.	Individualios priežiūros darbuotojas	3	2	3	3	3	3
4.	Vyresn. slaugytojas (nuo 2025-05-01 vyriausiasis slaugytojas)	1	1	1	1	1	1
5.	Slaugytojas	2	2	2	2	2	2
6.	Slaugytojo padėjėjas	12	12	12	12	12	12
7.	Kineziterapeutas	0,5	0,5	0,5	-	0,5	-
8.	Gydomojo masažo specialistas	0,5	0,5	0,5	-	0,5	-
Josvainių socialinis ir ugdymo centras							
Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	2023-12-31		2024-12-31		2025-06-30	
		Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius
1.	Direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams	1	1	1	1	1	1
2.	Socialinis darbuotojas	2	2	2	2	2	2
3.	Socialinio darbuotojo padėjėjas	11	11	11	11	11,5	11,5
4.	Individualios priežiūros darbuotojas	13	13	13	13	14,5	14,5
5.	Slaugytojo padėjėjas	2	2	2	2	3	3
6.	Bendrosios praktikos slaugytoja	1,23	1,23	1,15	1,15	1,15	1,15
7.	Užimtumo specialistas	1	1	1	1	1	1
8.	Dietistas	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Šėtos socialinis ir ugdymo centras							
		2023-12-31		2024-12-31		2025-06-30	

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtas pareigybių skaičius
1.	Socialinis darbuotojas	2	2	2	2	2	2
2.	Individualios priežiūros darbuotojas	11	11	10	10	10	10
3.	Slaugytojo padėjėjas	3	3	4	4	4	4
4.	Direktoriaus pavaduotojas socialiniam darbui	1	1	1	1	1	1
5.	Užimtumo specialistas	1	1	1	1	1	1
6.	Slaugytojas	2	2	2	2	2	2
7.	Kineziterapeutas	1	1	1	1	1	1
8.	Gydomojo masažo specialistas	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
9.	Dietistas	1	1	1	1	1	1
